

Knowledge Flows Influencing Knowledge Creation by Influential Women: Identifying Key Dimensions and Components

Nazli Taram¹, Atefeh Zarei², Behrouz Bayat³ and Alireza Esfandiari Moghaddam⁴

1. Department of Information Science and Knowledge Studies, Islamic Azad University, Hamedan, Hamedan, Iran. Email: taram@pnu.ac.ir
2. Corresponding author, Department of Information Science and Knowledge Studies, Islamic Azad University, Hamedan, Hamedan, Iran. Email: atefehzare@gmail.com
3. Department of Information Science and Knowledge Studies, Islamic Azad University, Hamedan, Hamedan, Iran. Email: behrooz.bayat@gmail.com
4. Department of Information Science and Knowledge Studies, Islamic Azad University, Hamedan, Hamedan, Iran. Email: ali.isfandiyari@gmail.com

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:

Received 19 July 2025
Received in revised form 10
September 2025
Accepted 24 September 2025
Available online 29 September

Keywords:

knowledge creation,
knowledge flows,
knowledge management,
elites,
women's empowerment.

ABSTRACT

Objective: In recognition of the necessity to identify and promote patterns of knowledge creation by influential women, and to leverage global insights to better understand the status of women in Iran, this study employs a meta-synthesis approach to analyze international research. The aim is to identify the dimensions and components of the dynamics that influence knowledge creation by influential women, thereby providing a foundation for contextualizing (or localizing) these findings within the Iranian setting and strengthening the knowledge networks of Iranian women.

Method: The present study is developmental in nature, conducted with a qualitative approach using Sandelowski and Barroso's seven-stage meta-synthesis method. The research population consists of scientific publication related to the topic from 2010 to 2024. After a systematic screening process, 66 scientific publication were selected for inclusion. Data analysis was performed using MAXQDA software.

Results: In total, 273 codes were identified and categorized into 33 subcategories, 7 main categories, and 3 themes. The first theme, *Knowledge Flow*, encompassed three main categories: Influencing Factors, Processes, and Tools/Mechanisms. Within this theme, the code "Creativity" (under the main category of Influencing Factors), and the codes "Education," "Higher Education," and "Lived Experience" (under the main category of Processes), along with "Social Networks," exhibited the highest frequency. The second theme, *Knowledge Creation*, comprised two main categories: Processes and Knowledge Outcomes/Outputs. In this theme, the codes "Social Impact" and "Innovation" (under the main category of Knowledge Outcomes/Outputs) appeared most frequently. The third theme, *Gender*, included two main categories: Challenges and Barriers and Women's Characteristics. Here, the code "Identity" (under the main category of Women's Characteristics) and the code "Gender Inequality" (under the main category of Challenges and Barriers) demonstrated the highest recurrence and frequency.

Conclusions: This study, by identifying the dimensions and components of knowledge flows that effectively contribute to knowledge creation by influential women, particularly through a synthesis of international literature and its localized interpretation within Iran's sociocultural context, can assist policymakers and sociocultural practitioners in designing and developing processes and tools to strengthen women's knowledge networks. The findings not only identify key barriers and obstacles but also propose practical strategies for enhancing knowledge flows. They further underscore the critical role of factors such as creativity, education, and social networks in facilitating and promoting knowledge creation among influential women, thereby laying the groundwork for enhancing their capabilities, fostering innovation, and amplifying their social impact.

Cite this article: Taram, N., Zarei, A., Bayat, B., & Esfandiari Moghaddam, A. (2025). Knowledge Flows Influencing Knowledge Creation by Influential Women: Identifying Key Dimensions and Components. *Academic Librarianship and Information Research*, 59 (3), 1-34. <https://doi.org/10.22059/jlib.2025.404264.1800>

© The Author(s) retain the copyright.

DOI: <https://doi.org/10.22059/jlib.2025.404264.1800>

Publisher: University of Tehran Press.

Introduction

Successful knowledge flow is widely recognized as the most essential and effective strategy for knowledge sharing and utilization, serving as a critical enabler for developing core competencies and advancing strategic capabilities. Nevertheless, knowledge flow can present significant challenges for individuals and managers within diverse systems and organizations. Effective knowledge transfer requires a deeper understanding and identification of the factors and barriers that influence knowledge flow (Mohammad Esmaeil & Hamidi, 2021).

To reach the stage of knowledge creation, individuals must not only discover new knowledge but also actively reframe and transfer existing explicit and tacit knowledge into novel forms, thereby engaging in continuous participation within the knowledge-creation cycle. While this notion may appear conceptually straightforward, in practice many individuals, groups, institutions, and communities encounter considerable difficulties in establishing the necessary conditions for knowledge creation. This challenge can largely be attributed to a lack of familiarity with the key components of knowledge creation and an insufficient understanding of the extent to which each component influences the aforementioned process (Bavakhani et al., 2020).

Women play a vital role in the cultural and social development of any society. Rosaldo et al. (1974), in their book *Woman, Culture, and Society*, sought to elucidate the role of women in social reproduction and the advancement of societal culture. Similarly, Simonton (2013), in her work *Women in European culture and Society*, emphasized this very issue. In Iran, women, constituting half of the country's active population, can significantly contribute to its cultural and social development. Notably, women's literacy and educational attainment have markedly increased over the past three decades due to their widespread participation in higher education and graduate studies. Harnessing this potential and promoting a supportive cultural environment can yield substantial impacts across various domains of cultural and social development. However, existing assessments reveal that, despite the adoption of policies aimed at enhancing women's managerial representation, such as those outlined in the Sixth National Development Plan and approved by the Supreme Administrative Council, women's share of managerial positions nationwide remained at approximately 25% as of the end of 2024, falling short of the 30% target and significantly below the global average. This underrepresentation is also evident in urban decision-making councils and cultural institutions: women occupy only about 8% of seats on city councils in provincial capitals, and their presence in leadership roles within cultural organizations remains persistently low. This gap underscores the urgent need to strengthen supportive policies and address structural and cultural barriers to enhance the participation of influential women in the country's policymaking and decision-making institutions.

In recognition of the necessity to identify and promote patterns of knowledge creation by influential women, and to leverage global insights to better understand the status of women in Iran, this study employs a meta-synthesis approach to analyze international research. This study aims to identify the dimensions and components of the dynamics that influence knowledge creation by influential women, thereby providing a foundation for contextualizing (or localizing) these findings within the Iranian setting and strengthening the knowledge networks of Iranian women.

Method

The present study is developmental in nature, conducted with a qualitative approach using Sandelowski and Barroso's seven-stage meta-synthesis method. The research population consists of scientific publications related to the topic from 2010 to 2024. After a systematic screening process, 66 scientific publication were selected for inclusion. Data analysis was performed using MAXQDA software.

Results

In total, 273 codes were identified and categorized into 33 subcategories, 7 main categories, and 3 themes. The first theme, Knowledge Flow, encompassed three main categories: Influencing Factors, Processes, and Tools/Mechanisms. Within this theme, the code "Creativity" (under the main category of Influencing Factors), and the codes "Education," "Higher Education," and "Lived Experience" (under the main category of Processes), along with "Social Networks," exhibited the highest frequency. The second theme, Knowledge Creation, comprised two main categories: Processes and Knowledge Outcomes/Outputs. In this theme, the codes "Social Impact" and "Innovation" (under the main category of Knowledge Outcomes/Outputs) appeared most frequently. The third theme, Gender, included two main categories: Challenges and Barriers and Women's Characteristics. Here, the code "Identity" (under the main category of Women's Characteristics) and the code "Gender Inequality" (under the main category of Challenges and Barriers) demonstrated the highest recurrence and frequency.

Conclusions

This study, by identifying the dimensions and components of knowledge flows that effectively contribute to knowledge creation by influential women, particularly through a synthesis of international literature and its localized interpretation within Iran's sociocultural context, can assist policymakers and sociocultural practitioners in designing and developing processes and tools to strengthen women's knowledge networks. The findings not only identify key barriers and obstacles but also propose practical strategies for enhancing knowledge flows. They further underscore the critical role of factors such as creativity, education, and social networks in facilitating and promoting knowledge creation among influential women, thereby laying the groundwork for enhancing their capabilities, fostering innovation, and amplifying their social impact.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

CRediT authorship contribution statement

All authors contributed equally to the conceptualization of the article and writing of the original and subsequent drafts.

Conflict of interest

The authors declare no conflict of interest.

Ethical considerations

The authors avoided data fabrication, falsification, and plagiarism, and any form of misconduct.

Data availability statement

Data available on request from the authors.

Acknowledgements

The authors would like to thank anonymous referees for their constructive comments.

جریان‌های دانشی مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار: شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های کلیدی

نازلی تارم^۱، عاطفه زارعی^۲، بهروز بیات^۳، و علیرضا اسفندیاری مقدم^۴

۱. گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی همدان، همدان، ایران. رایانامه: taram@pnu.ac.ir
۲. نویسنده مسئول، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی همدان، همدان، ایران. رایانامه: atefehzareei@gmail.com
۳. گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی همدان، همدان، ایران. رایانامه: behrooz.bayat@gmail.com
۴. گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی همدان، همدان، ایران. رایانامه: ali.isfandyari@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۲۸ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۶/۱۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۷/۰۲ تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۷/۰۶ کلیدواژه‌ها: خلق دانش، جریان‌های دانش، مدیریت دانش، نخبگان، توانمندسازی زنان.	هدف: با توجه به ضرورت شناسایی و ترویج الگوهای خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار و به منظور بهره‌گیری از تجربیات جهانی در تبیین وضعیت زنان در ایران، پژوهش حاضر با روش فراترکیب و با مرور مطالعات بین‌المللی، درصدد شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های جریان‌های مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار است تا زمینه بومی‌سازی یافته‌ها برای تقویت شبکه‌های دانش زنان ایرانی فراهم شود. روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع توسعه‌ای بوده که با رویکرد کیفی و روش فراترکیب هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو انجام شده است. جامعه پژوهش شامل تولیدات علمی مرتبط با موضوع از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۴ (۱۳۹۰ تا ۱۴۰۳) است که پس از انجام فرایند غربالگری، ۶۶ تولید علمی انتخاب شدند. به منظور تحلیل داده‌ها، از نرم‌افزار مکس کیودا بهره‌برداری شده است. یافته‌ها: در مجموع، ۲۷۳ کد شناسایی شده در ۳۳ مقوله فرعی، هفت مقوله اصلی و سه مضمون دسته‌بندی شدند. مضمون جریان دانش، شامل سه مقوله اصلی عوامل تأثیرگذار، فرایندها و ابزارها/ مکانیزم‌ها بود. در این بخش کدهای «خلاصیت» ذیل مقوله اصلی عوامل تأثیرگذار، «آموزش»، «آموزش عالی» و «تجربه زیسته» ذیل مقوله اصلی فرایندها و کد «شبکه‌های اجتماعی» دارای بیشترین فراوانی بودند. مضمون خلق دانش شامل دو مقوله اصلی فرایندها و نتیجه/ خروجی دانش بود؛ در این بخش کدهای «تأثیر اجتماعی» و «نوآوری» ذیل مقوله اصلی نتیجه/ خروجی دانش دارای بیشترین فراوانی بود. مضمون جنسیت شامل دو مقوله اصلی چالش‌ها و موانع و ویژگی‌های زنان بود. در این بخش کد «هویت» ذیل مقوله اصلی ویژگی‌های زنان و کد «تابرابری جنسیتی» ذیل مقوله اصلی چالش‌ها و موانع، دارای بیشترین تکرار و فراوانی بود. نتیجه‌گیری: این پژوهش با شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های جریان‌های دانشی مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار، به ویژه بر پایه مرور مطالعات بین‌المللی و تفسیر بومی آنها در زمینه فرهنگی و اجتماعی ایران، می‌تواند به سیاست‌گذاران و فعالان فرهنگی-اجتماعی در طراحی و توسعه فرایندها و ابزارهای تقویت شبکه‌های دانش زنان یاری رساند. نتایج حاصل، ضمن شناسایی موانع و ارائه راهکارهای عملی برای ارتقای جریان‌های دانشی، بر اهمیت مؤلفه‌هایی همچون خلاقیت، آموزش و شبکه‌های اجتماعی در تسهیل خلق و ترویج دانش در میان زنان تأثیرگذار تأکید دارد و می‌تواند زمینه‌ساز افزایش توانمندی، نوآوری و اثرگذاری اجتماعی آنان شود.

استناد: تارم، نازلی؛ زارعی، عاطفه؛ بیات، بهروز، و اسفندیاری مقدم، علیرضا (۱۴۰۴). جریان‌های دانشی مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار: شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های کلیدی. *تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی*، ۵۹ (۳)، ۳۴-۱. <https://doi.org/10.22059/jlib.2025.404264.1800>

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه تهران.

مقدمه

چگونه فکر کردن و عمل کردن تا حد زیادی بسته به فرهنگ افراد و گروه‌های جامعه است؛ از این‌رو، همواره فرهنگ‌سازی در جامعه در تمام زمینه‌ها از جمله زمینه‌های علمی، آموزشی، مدیریتی و غیره مهم است. شکی نیست که فرهنگ را در زمینه‌های فوق باید ساخت و توسعه داد و از انسان‌های فرهیخته و صاحب‌نظر در آن بهره برد. در جامعه‌ای که نیمی از جمعیت آن را زنان تشکیل می‌دهند باید از این ظرفیت نیز برای فرهنگ‌سازی در حوزه‌های مختلف استفاده کرد (پاپانک^۱، ۲۰۱۹). بدون شک زنان با داشتن نقش‌های مختلف خانوادگی و اجتماعی در فرهنگ‌سازی نقش‌آفرین بوده و باید از این توانمندی برای ارتقای جامعه در زمینه‌های مختلف بهره برد (نعمت‌الهی، ۱۳۹۸). تجربه زیسته کشورهای پیشرفته غربی و کشورهای پیشرفته‌تر اسلامی، نشان می‌دهد توسعه و پیشرفت همه‌جانبه آنها بدون مشارکت گسترده زنان در عرصه‌های مختلف علمی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی محقق نمی‌شود (آردنر^۲، ۲۰۲۰). مفروض اصلی این است که سرمایه‌گذاری و فرهنگ‌سازی برای بهبود جایگاه و مشارکت زنان، نه تنها برای خود زنان، بلکه برای رفاه اقتصادی و اجتماعی همه نهادها و جوامع حیاتی است. در این میان جوامع اسلامی رویکرد و سنت‌های ویژه خود را داشته و برای حضور و مشارکت فعال زنان در عرصه اجتماع ارزش‌آفرینی می‌کند (کولایی و حافظیان، ۱۴۰۱). به نظر می‌رسد به منظور فرهنگ‌سازی در راستای نقش‌آفرینی فعال زنان در تحولات علمی، آموزشی، اجتماعی و فرهنگی، زنان پیشرو و تأثیرگذار در حوزه‌های گوناگون می‌توانند الگویی مناسب در جوامع باشند. منظور از زنان تأثیرگذار، بانوانی هستند که از طریق فعالیت‌های علمی، فرهنگی، اجتماعی یا مدیریتی خود در خلق، تسهیم و ترویج دانش مؤثر بوده و توانسته‌اند جریان‌های دانشی را در سطح فردی، سازمانی یا اجتماعی شکل دهند یا هدایت کنند. یکی از اقدامات مؤثر در این زمینه این است که سازوکارها و تمهیداتی اندیشیده شود تا منابع و دارایی‌های دانشی زنان تأثیرگذار و همچنین جریان‌های مؤثر انتقال دانش که منجر به خلق دانش اثربخش و ارزش‌آفرین توسط آنها می‌شود، شناسایی و به جامعه شناسانده شود.

در عصری که نظریه‌پردازان معتقد به حکمرانی داده، اطلاعات و دانش هستند، بهره‌گیری از سرمایه زنان در قالب نظام و فرایندهای مدیریت دانش به منظور دستیابی به رشد و توسعه دانش‌بنیان ضرورت دارد (ون کروگ^۳، ۲۰۱۲). از این‌رو، کشورهایی که به نام جوامع پیشرفته پویا پیش‌تاز افزایش ارزش افزوده بشمار می‌آیند، برای بالا بردن توانمندی مدیریت دانش، توجه بسیاری به نیروی خلاقه زنان دارند (بیان، ۱۳۹۷). از سوی دیگر، مهمترین فعالیت در نظام مدیریت دانش اطمینان از جریان دانش درون و بیرون آن است. بنابراین، جریان و انتقال دانش به عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی فرایندهای مدیریت دانش و به طور خاص فرایند خلق دانش محسوب می‌شود (ویگ^۴، ۱۹۹۵). در واقع، نخستین مرحله از چرخه مدیریت دانش، خلق، تولید یا کسب دانش است که در آن میزان تعاملات اجتماعی انجام شده میان افراد زمینه‌ساز خلق دانش است (پولانی^۵، ۱۹۹۶؛ فاتح، شرفی‌نژاد و دهقان، ۱۳۹۳). مدل مدیریت دانش نوناکا و تاکوچی (۱۹۹۵) ریشه در یک مدل کل‌نگر در خصوص خلق دانش آن دارد. انواع مختلف دانش یعنی نهان و آشکار (بعد معرفت‌شناختی) و لایه‌های به اشتراک‌گذاری دانش در سطوح شخصی، گروهی و سازمانی (بعد هستی‌شناختی) همگی برای خلق دانش و ایجاد نوآوری مورد نیاز هستند (نوناکا و تاکوچی^۶، ۱۹۹۵؛ اسمیت^۷، ۲۰۰۱).

جریان موفق دانش به ضروری‌ترین و بهترین راهکار برای اشتراک و استفاده از دانش شناخته شده است که برای ایجاد شایستگی‌های محوری و توسعه توانمندی‌های راهبردی کاربرد دارد. با این وجود جریان دانش در نظام‌ها و سازمان‌های مختلف می‌تواند برای افراد و مدیران چالش‌برانگیز باشد. برای انتقال مؤثر دانش، نیاز به شناسایی بهتر عوامل و موانعی است که بر جریان دانش اثرگذار هستند (محمدي و حمیدی، ۱۴۰۰). برای رسیدن به مرحله خلق دانش، افراد نه تنها موظف هستند دانش

^۱. Papanek

^۲. Ardener

^۳. Von Krogh

^۴. Wiig

^۵. Polanyi

^۶. Nonaka & Takeuchi

^۷. Smith

جدید را به کشف کنند، بلکه باید دانش عینی و ضمنی موجود را نیز در قالب دانش جدید منتقل کرده و در چرخه دانش‌آفرینی مشارکت مستمر داشته باشند (مک آدام، میسن و مک کروری^۱، ۲۰۰۷). این موضوع از جنبه مفهومی ساده به نظر می‌رسد؛ اما در عمل بسیاری از افراد، گروه‌ها، نهادها و جوامع در ایجاد بسترهای لازم جهت خلق دانش با دشواری مواجه می‌شوند. این امر را می‌توان ناشی از عدم آشنایی آنان با مؤلفه‌های دانش‌آفرینی و میزان تأثیر هریک از این مؤلفه‌ها بر فرایند مذکور دانست (باواخانی و دیگران، ۱۳۹۹).

مرحله جریان دانش شامل فرایندهای شناسایی، ذخیره و سازماندهی، به اشتراک‌گذاری و استفاده از دانش است. جوامع در مسیر توسعه خود باید زیرساخت‌های فناورانه، فرایندی و انسانی لازم فراهم آورند (مایر و سوگیاما^۲، ۲۰۰۷). زیرساخت‌های جریان دانش عبارتند از بکارگیری فناوری ارتباطات و اطلاعات برای ایجاد وبگاه، شبکه دانشی، پایگاه‌های توانمندی‌های کارکنان و نظیر آن (گرت^۳، ۲۰۱۳). زیرساخت‌های فرایندی شامل تدوین راهبردهای لازم برای مدیریت اطلاعات و دانش، ایجاد واحدی خاص برای پیگیری امور مربوطه، تعریف نقش کارشناس اطلاعات/دانش، تخصیص بودجه لازم و نظیر آن است (دوان و همکاران^۴، ۲۰۲۲). زیرساخت‌های انسانی عبارتند از: آماده‌سازی فکری افراد برای به اشتراک‌گذاری و جذب دانش از منابع درون و برون سازمانی (ژانگ و وانگ^۵، ۲۰۲۲). جریان دانش، رفتاری فراتر از نقش واقعی افراد در جامعه است. بدین ترتیب، متقاعد کردن افراد برای اشتراک و تسهیم دانش و تجربه‌هایشان کار ساده‌ای نیست. در این مسیر باید کوشش کرد تا عواملی که بر جریان دانش تأثیرگذار است شناسایی و سعی در تقویت مشوق‌ها و از بین بردن موانع اشتراک دانش نمود (آلبرت و همکاران^۶، ۲۰۲۱). به اشتراک گذاشتن شامل هماهنگی، تجمیع، دسترسی و بازیابی دانش می‌شود (استر و دیگران^۷، ۲۰۲۰). جریان دانش بیشتر نیازمند تشکیل تیم‌های همکاری برای ایجاد شبکه ارتباطی به منظور دانستن این نکته است که «چه کسی چه می‌داند و از کجا می‌داند». به محض اینکه منابع دانش شناسایی شدند به صورت سوابق قابل مراجعه برای یک پایگاه داده یا مخزن به منظور تسهیل دسترسی و بازیابی بعدی تبدیل می‌شوند. گروه‌های نمونه اغلب برای رسیدن به اجماع در این زمینه تشکیل می‌شوند. سپس دسترسی و بازیابی باید قادر به مشاوره به افراد با دانش درباره مسائل دشوار، کسب نظر از کارشناس مربوطه یا بحث درباره یک مسئله دشوار با یک همکار هم ردیف باشد؛ به علاوه دانش می‌تواند به طور مستقیم از مخزن دانش قابل دسترس و بازیابی باشد (تویا و تویا^۸، ۲۰۱۹).

به طور کلی می‌توان گفت زنان نقش بسزایی در توسعه فرهنگی و اجتماعی در هر جامعه‌ای ایفا می‌کنند. روسالدو و دیگران^۹ (۱۹۷۴) در کتابی با عنوان «زن، جامعه و فرهنگ» کوشش کردند تا نقش زنان را در زاینده‌گی اجتماعی و ارتقای فرهنگ جامعه تبیین کند. سیمونتون^{۱۰} (۲۰۱۳) نیز در کتاب خود با عنوان «زن در جامعه و فرهنگ/روپایی» بر این مسئله تأکید کرده است. در ایران زنان به عنوان نیمی از جمعیت فعال کشور می‌توانند در توسعه فرهنگی و اجتماعی کشور بسیار اثرگذار باشند. نظر به اینکه سطح سواد عمومی و دانش زنان کشور به علت حضور در مقاطع دانشگاهی و تحصیلات تکمیلی در دو دهه اخیر، رشد چشمگیری داشته است استفاده از این ظرفیت و فرهنگ‌سازی در این زمینه می‌تواند در حوزه‌های گوناگون توسعه فرهنگی و اجتماعی اثرگذار باشد. این در حالی است که بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که علی‌رغم تصویب سیاست‌های ارتقای سهم مدیریتی زنان (برنامه ششم توسعه، مصوبه شورای عالی اداری)، هنوز میانگین سهم زنان از مناصب مدیریتی کشور تا پایان سال ۱۴۰۲، حدود ۲۵ درصد است که کمتر از هدف‌گذاری ۳۰ درصدی و بسیار پایین‌تر از میانگین جهانی است. این وضعیت در شوراهای تصمیم‌ساز شهری و نهادهای فرهنگی نیز دیده می‌شود، به طوری که زنان تنها حدود ۸ درصد کرسی‌های شورای شهر

^۱. McAdam, Mason, & McCrory

^۲. Mayer, & Sugiyama

^۳. Grant

^۴. Duan et al.

^۵. Zhang & Wang

^۶. Albert et al.

^۷. Stehr et al.

^۸. Tuya & Tuya

^۹. Rosaldo et al.

^{۱۰}. Simonton

مراکز استان‌ها را در اختیار دارند و سهم آنان در مدیریت دستگاه‌های فرهنگی همچنان پایین است. این فاصله نشان‌دهنده ضرورت تقویت سیاست‌ها و رفع موانع ساختاری و فرهنگی برای افزایش نقش زنان تأثیرگذار در نهادهای سیاست‌گذار و تصمیم‌ساز کشور است (محمدی، ۱۴۰۲؛ روزنامه همشهری، ۱۴۰۳؛ نورنیوز، ۱۴۰۳؛ دنیای اقتصاد، ۱۴۰۲).

بررسی اسناد و برنامه‌های ملی و بین‌المللی نشان می‌دهد که تلاش‌هایی برای معرفی و شبکه‌سازی زنان تأثیرگذار در جریان است (دبرا^۱، ۲۰۱۰). در سطح ملی، می‌توان به «جشنواره زنان تأثیرگذار» که از سوی معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری برگزار می‌شود و با هدف معرفی الگوهای موفق در حوزه‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی شکل گرفته، اشاره کرد. همچنین برنامه‌های رسانه‌ای نظیر «بانوی ایرانی» در صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، در پی ترویج الگوهای زنان اثرگذار در جامعه‌اند. در سطح بین‌المللی نیز نمونه‌هایی همچون فهرست سالانه «۱۰۰ زن تأثیرگذار» شبکه بی‌بی‌سی^۲ و فهرست زنان فوربز^۳ به معرفی زنان اثرگذار جهانی در حوزه‌های دانش، فناوری، و فرهنگ می‌پردازند. با این حال، مرور این موارد نشان می‌دهد بیشتر رویدادهای فوق‌بویژه در سطح ملی، ماهیت نمادین و رویدادمحور دارند و هنوز به شبکه‌های دانشی پایدار یا سازوکارهای خلق و تسهیم دانش میان زنان منجر نشده‌اند؛ امری که پژوهش حاضر بر ضرورت شکل‌گیری آن تأکید دارد.

براساس مطالب پیش‌گفته و مسائل متعددی نظیر نبود اقدامات جدی در راستای معرفی زنان تأثیرگذار ایرانی بویژه در حوزه‌های فرهنگی اجتماعی، عدم تشکیل شبکه دانش مربوط به زنان تأثیرگذار ایرانی در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی، عدم اقدام مؤثر در ارتباط با مستندسازی دانش و تجربیات زنان تأثیرگذار (کلمنت^۴، ۲۰۱۵؛ اسکات و اولیویوس^۵، ۲۰۲۳؛ بنودی و فومید^۶، ۲۰۲۴؛ یونسکو^۷، ۲۰۰۵) در حوزه‌های فرهنگی اجتماعی کشور، نبود ارتباط و تعامل مؤثر میان زنان نسل جوان و زنان تأثیرگذار ایرانی در حوزه‌های فرهنگی اجتماعی (طباطبائی، ۱۴۰۱)، دسترسی گسترده به شبکه‌های اجتماعی و الگوهای فرهنگی جهانی در عصر حاضر و احتمال تأثیر بر درک زنان جوان از نقش‌های اجتماعی و دانشی، و تعداد زیاد زنان تأثیرگذار ایرانی در حوزه‌های فرهنگی اجتماعی و عدم استفاده اثربخش از دانش و توانمندی‌های آنان در بسیاری از پست‌های کلیدی بویژه در حوزه خطیر فرهنگی اجتماعی علی‌رغم طرح مکرر آن توسط مسئولان جمهوری اسلامی ایران (زعفرانچی، ۱۳۸۵) و تعداد بالای زنان متقاضی ورود به دانشگاه‌ها در رشته‌های مرتبط با حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی در مقایسه با مردان از سوی دیگر، پژوهش حاضر درصدد پاسخ‌گویی به این پرسش است که ابعاد و مؤلفه‌های کلیدی جریان‌های مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار ایرانی در حوزه‌های فرهنگی اجتماعی چگونه است؟

پیشینه پژوهش

در راستای موضوع پژوهش حاضر، پیشینه مرتبط در دو حوزه اصلی شامل الف) جریان و خلق دانش و ب) زنان و نقش آنها در فرایندهای دانشی مورد بررسی قرار گرفته است. برای تحلیل دقیق‌تر، نتایج پژوهش‌های پیشین در قالب محورهای تحلیلی زیر بازنمایی شده است:

الف. یافته‌های مرتبط با جریان و خلق دانش

۱. شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های جریان دانش

مطالعات داخلی متعددی به شناسایی ابعاد جریان دانش پرداخته‌اند. برای نمونه، پیری و ابصاری (۱۴۰۳) با استفاده از روش دلفی فازی، پنج بعد و ۲۵ مؤلفه جریان دانش را در شرکت‌های دانش‌بنیان دفاعی استخراج کردند و نشان دادند بعد «حفظ دانش» بیشترین اهمیت را دارد. همچنین اکبری و دیگران (۱۳۹۷) با رویکرد پیمایشی، موانع جریان دانش را بر اساس مدل بلوغ مدیریت دانش رتبه‌بندی کرده و «عوامل مدیریتی» را در رأس موانع معرفی کردند. به طور مشابه، زند و حقیقت (۱۳۹۵) در

^۱. Deborah

^۲. BBC

^۳. Forbes Women

^۴. Clement

^۵. Scott & Olivius

^۶. Bonuedie & Fombad

^۷. UNESCO

چارچوب چرخه مدیریت دانش، موانع مؤثر بر اکتساب، اشتراک و کاربرد دانش را شناسایی کردند. یافته‌های این مطالعات نشان می‌دهد جریان مؤثر دانش مستلزم توجه به عوامل مدیریتی، ساختاری و فردی است.

۲. خلق دانش سازمانی و عوامل مؤثر بر آن

در حوزه خلق دانش، پژوهش باواخانی و دیگران (۱۳۹۹) با تأکید بر شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی نشان دادند که خلق دانش جدید، عامل کلیدی مزیت رقابتی است و متغیرهای روان‌شناختی (نگرش و هنجار ذهنی) در کنار تناسب فناوری اطلاعات نقش مؤثری در آن دارند. زاهدی و جوادی (۱۳۹۷) نیز بر اهمیت جریان دانش در توسعه ایده‌ها و کارآفرینی سازمانی تأکید کردند و پیشنهاد نمودند برای تقویت جریان و خلق دانش، واحدهای تحقیق و توسعه در سازمان‌ها تقویت شوند. در مطالعات خارجی، دیان و دیگران (۲۰۲۲) نشان دادند جریان دانش، رابطه بین پنهان‌سازی دانش و کیفیت نوآوری را تعدیل می‌کند. بانکن^۱ و دیگران (۲۰۲۳) نیز تأکید کردند فضاهای کاری مشترک می‌توانند از طریق اشتراک‌گذاری و خلق مشترک، پایداری سازمانی و جریان دانش را تقویت کنند.

۳. پیوند جریان دانش و نوآوری

پژوهش‌های جدید، نقش جریان دانش را در افزایش کیفیت نوآوری و تعامل میان صنعت، دانشگاه و پژوهش برجسته کرده‌اند. از جمله، ژانگ و وانگ (۲۰۲۲) و وانگ و دیگران^۲ (۲۰۲۲) نشان دادند سیاست‌های نوآوری شهری از طریق تقویت همکاری‌های میان‌بخشی، به ارتقای خلق و جریان دانش منجر می‌شوند. در سطح بین‌رشته‌ای نیز مائو و دیگران (۲۰۲۲) با ارائه رویکردی مبتنی بر الگوهای رفتاری دانش، سازوکار انتشار بین‌رشته‌ای دانش را کمی‌سازی کردند. مجموع این یافته‌ها نشان می‌دهد جریان دانش نقش میانجی مهمی در خلق، انتشار و کاربری دانش در بسترهای گوناگون دارد.

ب. یافته‌های مرتبط با زنان و نقش آنها در جریان و خلق دانش

۱. وضعیت مشارکت زنان در تولید دانش و نوآوری

در مطالعات بین‌المللی، شی و وو^۳ (۲۰۲۴) با بررسی داده‌های علمی دریافتند مشارکت زنان در تیم‌های پژوهشی با افزایش نوآوری و خلق دانش غیرمتعارف همراه است؛ هرچند تعادل جنسیتی نقش تعیین‌کننده‌ای در میزان استنادها و اثرگذاری علمی دارد. یافته مشابهی از فاکس و دیگران^۴ (۲۰۲۳) نیز گزارش شد که با تحلیل همکاری‌های زنان در جوامع مختلف، بر پیچیدگی و اهمیت رفتارهای همکارانه زنان در توسعه اجتماعی و علمی تأکید کرده‌اند.

۲. تحلیل فرهنگی و اجتماعی جایگاه زنان

در سطح نظری، آثار کلاسیکی چون آردنر (۲۰۲۰) و پاپانک (۲۰۱۹) به بررسی چگونگی شکل‌گیری هویت زنان در جامعه و بازتاب آن در ساختارهای فرهنگی و سیاسی پرداخته‌اند. این مطالعات نشان می‌دهد در بسیاری از نظام‌های اجتماعی، نقش زنان نه‌تنها بازتابی از هنجارهای فرهنگی است، بلکه عاملی تأثیرگذار بر بازتعریف این هنجارها محسوب می‌شود.

با مرور پیشینه‌ها در حوزه جریان و خلق دانش مشاهده می‌شود که غالب تحقیقات انجام شده تمرکز خود را روی ابعاد مختلف جریان و خلق دانش در موقعیت‌های متفاوتی همچون سازمان‌ها و گروه‌ها قرار داده‌اند. از سوی دیگر، در خصوص پژوهش‌های مرتبط با زنان بیشتر پژوهش‌های انجام شده بر ضرورت و اهمیت مشارکت و تأثیرگذاری آنها تأکید داشته‌اند به‌گونه‌ای که می‌توان گفت به چگونگی خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار و جریان‌های مؤثر بر آن توجه مطلوبی نشده است؛ افزون بر این، بیشتر پژوهش‌ها در زمینه جریان و خلق دانش بر ابعاد فنی و سازمانی تمرکز داشته‌اند و کمتر به ابعاد فرهنگی و جنسیتی توجه کرده‌اند. در حوزه زنان و دانش نیز تمرکز عمده بر ضرورت مشارکت زنان بوده و کمتر به سازوکارهای خلق و جریان دانش توسط زنان تأثیرگذار پرداخته شده است. بنابراین، خلأ پژوهشی آشکاری در شناخت ابعاد و مؤلفه‌های جریان دانش مؤثر بر خلق دانش توسط زنان اثرگذار در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی ایران وجود دارد. پژوهش حاضر درصدد است با تمرکز بر این شکاف، سازوکارهای تسهیل‌کننده جریان دانش را در این زمینه شناسایی نماید.

روش‌شناسی پژوهش

^۱. Bouncken et al.

^۲. Wang et al.

^۳. Shi, & Wu

^۴. Fox et al.

پژوهش حاضر از نظر هدف یک پژوهش توسعه‌ای با ماهیت توصیفی-تحلیلی است که با رویکرد پژوهش کیفی با استفاده از روش فراترکیب (مبتنی بر هفت مرحله سندلوسکی و باروسو^۱ و روش تحلیل مضمون) انجام شد. به بیان دیگر، در پژوهش حاضر از روش فراترکیب و نرم‌افزار مکس کیودا جهت ترکیب یافته‌ها و نتایج مطالعات کیفی مرتبط با موضوع پژوهش حاضر جهت شناسایی مضامین و مقوله‌های اشتراک دانش میان‌سازمانی در شهر هوشمند استفاده شده است. بدین منظور، روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) مورد استفاده قرار گرفته که بیشترین روش مورد استفاده در پژوهش‌هایی با روش فراترکیب بوده است. فراترکیب همان‌گونه که پولیت^۲ (۲۰۱۰) اشاره می‌کند یک روش غیرآماری برای یکپارچه‌سازی ارزیابی و تفسیر دقیق و عمیق مطالعات کیفی به منظور شناسایی عناصر و ابعاد کلیدی و مضامین مشترک موضوع مورد مطالعه است. بنابراین، فراترکیب نوعی مطالعه کیفی است که اطلاعات و یافته‌های استخراج شده از سایر مطالعات کیفی با موضوع مرتبط و مشابه را به منظور فهم عمیق، تحلیل و تفسیر می‌کند (بنج و دی^۳، ۲۰۱۰). به طور کلی در این پژوهش، پژوهشگر از روش فراترکیب سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) مطابق با مراحل زیر استفاده کرده است.

مرحله اول: تنظیم سؤال پژوهش. در این مرحله پرسش‌های مبنایی از ابعاد مختلف موضوع براساس داده‌های جدول ۱ مطرح شده که با پاسخ‌گویی به آنها محدوده کار مشخص می‌شود. پرسش مناسب در فراترکیب می‌تواند پدیده‌ای خاص، ابعاد و عوامل مؤثر بر آن و پیامدهای آن را بررسی کند.

جدول ۱. پرسش‌های گام نخست فراترکیب

پرسش‌ها	شرح در پژوهش حاضر
چیستی کار (What)	شناسایی مؤلفه‌های جریان‌های مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار
جامعه مورد مطالعه (Who)	تولیدات علمی مختلف اعم از مقاله (در نشریات و کنفرانس‌ها) و پایان‌نامه که در آنها مؤلفه‌های جریان‌های مؤثر بر خلق دانش تشریح و شناسایی شده است.
محدودیت زمانی (When)	کلیه تولیدات علمی موجود بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۴ میلادی و ۱۳۹۰ تا زمان انجام پژوهش
چگونگی روش (How)	تحلیل مضمون تولیدات علمی منتخب، شناسایی و یادداشت کدهای استخراج شده، تعیین و تحلیل مفاهیم، دسته‌بندی مفاهیم و ایجاد مقوله‌ها و مضامین

به این ترتیب، تنها آن دسته از تولیدات علمی انتخاب شدند که به نوعی به موضوع پژوهش پرداخته بودند. بر این اساس پژوهش‌هایی که با موضوع کلی مدیریت دانش نخبگان و افراد تأثیرگذار انجام شده بودند یا پژوهش‌هایی که به جریان و خلق دانش در سازمان‌ها پرداخته بودند، از بررسی بیشتر کنار گذاشته شدند.

مرحله دوم: جستجوی نظام‌مند. در این پژوهش در جهت دستیابی به تولیدات علمی معتبر و به‌روز، پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی و انگلیسی معتبر، بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۴ میلادی و ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۳ شمسی جستجو شدند. در راستای تأمین حداکثر جامعیت و مانعیت در بازیابی تولیدات علمی، کلیدواژه‌های تخصصی فارسی و انگلیسی مرتبط با استفاده از متون علمی، فرهنگ‌ها و اصطلاحنامه‌های تخصصی در دسترس و همچنین مشورت با خبرگان مبتنی بر راهبرد جستجوی زیر و معادل‌های فارسی آن شناسایی و استخراج شد.

TS=((("knowledge creat*" OR "knowledge product*" OR "knowledge generat*" OR "knowledge acquisition" OR "creat* of knowledge" OR "product* of knowledge" OR "generat* of knowledge" OR "acquisition of knowledge" OR "tacit knowledge" OR "implicit knowledge") AND ("Elite" OR "Elites" or "Aficionados" or "Luminar*" or "Influencer*" or "Notables"))

در مجموع با استفاده از راهبرد جستجوی فوق تعداد ۲۵۶۴ تولید علمی مرتبط جهت بررسی و غربالگری انتخاب شد. تعداد منابع بازیابی شده در هر یک از پایگاه‌های اطلاعاتی مورد جستجو، در جدول ۲ قابل مشاهده است.

جدول ۲. تعداد منابع بازیابی شده در پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی

نام پایگاه اطلاعاتی خارجی	تعداد منابع بازیابی شده	نام پایگاه اطلاعاتی داخلی	تعداد منابع بازیابی شده
Scopus	۶۹۶	پایگاه اطلاعات نشریات کشور (مگیران)	۵۸
ProQuest	۱۸۶	پرتال جامع علوم انسانی	۱۶

^۱. Sandelowski & Barroso

^۲. Polit

^۳. Bench & Day

۱۸	نورمگز	۶۹۲	Google Scholar
۲۸	ایراندک	۳۲۳	Emerald
۹۱	سیویلیکا	۲۰۱	ScienceDirect
۲۵	علم نت	۲۳۰	Web of Science
۲۳۶	مجموع منابع	۲۳۲۸	مجموع منابع

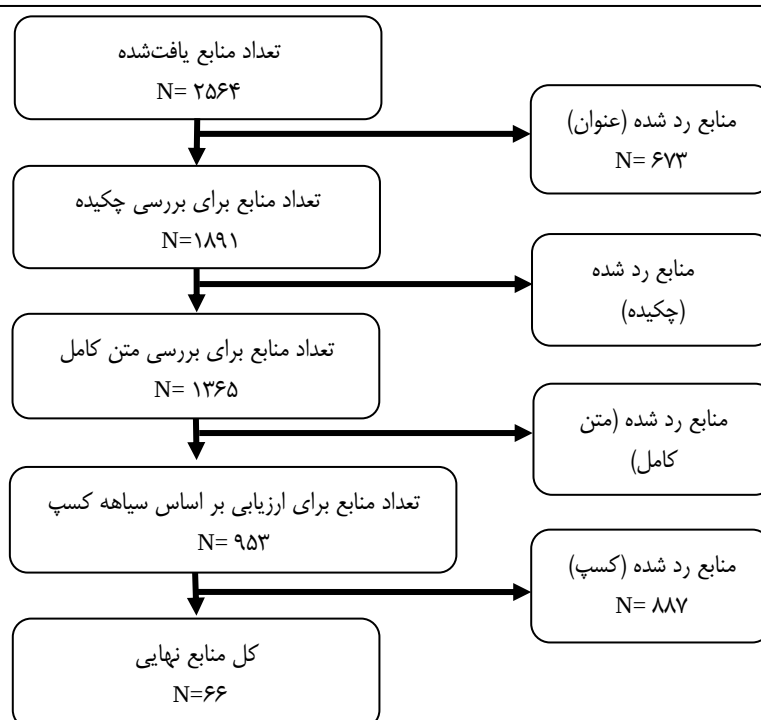
همان‌گونه که جدول ۲ نشان می‌دهد از مجموع منابع اطلاعاتی بازیابی شده، تعداد ۲۳۶ منبع به زبان فارسی مستخرج از پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی و ۲۳۲۸ منبع به زبان انگلیسی و مربوط به پایگاه‌های خارجی بود.

مرحله سوم: ارزیابی و انتخاب پژوهش‌های مناسب. در این مرحله، پژوهشگر باید به ارزیابی پژوهش‌ها متناسب با پرسش پژوهش در گام نخست و سپس به ارزیابی کیفیت روش‌شناختی تولیدات علمی منتخب اقدام کند. هدف از این مرحله، حذف پژوهش‌هایی است که پژوهشگر به یافته‌های ارائه شده در آنها اعتمادی نداشته باشد و ممکن است آنها را رد کند. ابزاری که معمولاً برای ارزیابی کیفی مطالعات اولیه پژوهش استفاده می‌شود «برنامه مهارت‌های ارزیابی انتقادی»^۱ است که با طرح ده سؤال و استفاده از نظام امتیازدهی کمک می‌کند تا دقت، اعتبار و اهمیت مطالعات کیفی پژوهش مشخص شود. این سؤالات بر موارد زیر تمرکز دارند: (۱) اهداف پژوهش؛ (۲) منطق روش؛ (۳) طرح پژوهش؛ (۴) روش نمونه‌برداری؛ (۵) جمع‌آوری داده‌ها؛ (۶) انعکاس‌پذیری که شامل رابطه میان پژوهشگر و شرکت‌کنندگان در پژوهش است؛ (۷) ملاحظات اخلاقی؛ (۸) دقت تجزیه و تحلیل داده‌ها؛ (۹) بیان واضح و روشن یافته‌ها؛ (۱۰) ارزش پژوهش.

در این مرحله، پژوهشگر به هر یک از سؤالات فوق، یک امتیاز کمی از ۱ تا ۵ می‌دهد و سپس مجموع امتیازاتی را که به هر پژوهش داده است، محاسبه می‌کند. در نهایت، پژوهشگر براساس مقیاس ۵۰ امتیازی کسب (امتیازهای عالی (۴۱-۵۰)، بسیار خوب (۳۱-۴۰)، خوب (۲۱-۳۰)، متوسط (۱۱-۲۰) و ضعیف (۰-۱۰))، پژوهش‌هایی را که امتیاز پایین‌تر از امتیاز خوب (امتیاز ۲۱) کسب کرده باشند، حذف می‌کند (عرب، ابراهیم‌زاده پزشکی و مروتی شریف‌آبادی، ۱۳۹۳).

در این مرحله، تولیدات علمی تکراری و غیرمرتبط با پژوهش حاضر از بررسی خارج شدند و موارد مرتبط وارد مرحله بعد می‌شوند. در این راستا، جهت انتخاب تولیدات علمی مناسب، در ابتدا پالایش و غربالگری براساس عنوان، چکیده و متن کامل و در ادامه براساس «برنامه مهارت‌های ارزیابی انتقادی» انجام شد. بنابراین، تنها منابعی که براساس برنامه فوق امتیاز عالی، بسیار خوب یا خوب را داشتند، انتخاب شدند. در هر مرحله غربالگری تعدادی از منابع به شرح شکل ۱ رد شد.

^۱. Critical Appraisal Skills Program (CASP)

شکل ۱. شیوه‌شناسایی و انتخاب تولیدات علمی در گام فراترکیب

از مجموع ۲۵۶۴ منبع، در نهایت ۶۶ تولید علمی مورد تأیید قرار گرفتند که ۵۶ تولید علمی به زبان انگلیسی و ۱۰ تولید علمی به زبان فارسی بودند. لازم به توضیح است در میان تولیدات علمی منتخب، ۶ مورد در قالب پایان‌نامه و سایر موارد در قالب مقاله‌های پژوهشی منتشر شده در نشریات علمی و کنفرانس‌های داخلی و خارجی بودند که در بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۴ و ۱۳۹۰-۱۴۰۲ منتشر شده بودند.

مرحله چهارم: استخراج اطلاعات از پژوهش‌ها. در این مرحله، اطلاعات تولیدات علمی که بعد از بازبینی و مرور چندباره به عنوان منابع نهایی انتخاب شدند، ثبت می‌شود. این اطلاعات عبارتند از: اطلاعات کتابشناختی، اطلاعات روش‌شناختی و نتایج، مؤلفه‌ها و متغیرهای مهم مورد اشاره در تولیدات علمی. پس از این مرحله، با به‌کارگیری روش تحلیل مضمون و فنون کدگذاری، مؤلفه‌ها و موضوعات مرتبط با مسئله پژوهش در هر یک از منابع علمی منتخب در گام قبل شناسایی و استخراج شد.

مرحله پنجم: تجزیه، تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی. هدف از این مرحله، تفسیر یکپارچه و جدیدی از یافته‌هاست. در این مرحله، یافته‌ها یا مؤلفه‌های مهم استخراج شده از منابع منتخب و نهایی‌شده تحت عنوان کد به همراه مجموع فراوانی‌های هر یک از کدها در جدولی درج می‌شود. لازم به توضیح است که مبانی نظری و ادبیات موجود در زمینه جریان و خلق دانش توسط افراد تأثیرگذار به شناسایی و استخراج کدهای اولیه باز کمک کرده‌اند. همچنین در فرایند اجرای روش فراترکیب، نقش زنان از نخستین مرحله‌ی تدوین پرسش‌های پژوهش تا مرحله‌ی تحلیل و تلفیق داده‌ها به‌صورت هدفمند مدنظر قرار گرفت. در گام نخست، سؤال‌های اصلی پژوهش با محوریت «شناسایی جریان‌های دانشی مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار» تدوین شد. در گام دوم، در مرحله‌ی جست‌وجو و انتخاب مطالعات، تنها پژوهش‌هایی وارد فرایند فراترکیب گردیدند که به‌گونه‌ای به نقش زنان در خلق، تسهیم یا اشاعه دانش پرداخته بودند (اعم از زنان پژوهشگر، مدیر، کارآفرین یا کنشگر اجتماعی). سپس در مراحل کدگذاری و تحلیل مفاهیم، نقش زنان به عنوان محور تحلیلی اصلی در نظر گرفته شد و تمامی مقوله‌ها و مؤلفه‌ها با توجه به تجارب و نقش زنان در فرایندهای دانشی استخراج و دسته‌بندی شدند. در پژوهش حاضر کدهای اصلی و فراوانی آنها در میان تولیدات علمی به منظور توجیه پشتوانه نظری هر کد همراه با شواهد مفهومی (تولیدات علمی) در جدول ۳ وارد شد.

جدول ۳. کدهای استخراج شده از تولیدات علمی منتخب و فراوانی تکرار هر کد

ردیف	کدها	منابع	فراوانی
۱	جنسیت	۱، ۳، ۴، ۵، ۷، ۱۲، ۱۶، ۲۷، ۲۸، ۵۱، ۵۳، ۵۶	۱۲
۲	آموزش	۷، ۳۲، ۳۴، ۴۴، ۶۲، ۳۹، ۱۳، ۱۸، ۲۶	۹
۳	آموزش عالی	۷، ۲۶، ۳۵، ۳۹، ۳۷، ۱۲، ۱۹، ۴۶	۸
۴	توانمندسازی	۲، ۱۸، ۲۲، ۲۸، ۵۰، ۶۱، ۴۳، ۳۹	۸
۵	هویت	۳، ۵، ۱۹، ۲۶، ۲۹، ۴۷، ۴۸	۷
۶	شبکه‌های اجتماعی	۹، ۴۲، ۳۸، ۲۵، ۳۲، ۱۷، ۲۱	۷
۷	تجربه زیسته	۱۴، ۲۱، ۳۲، ۴۵، ۵۷، ۱۹	۷
۸	خلاقیت	۹، ۱۷، ۵۷، ۳۴، ۵۶، ۲۳	۶
۹	نوآوری	۹، ۱۷، ۵۷، ۵۹، ۴۱، ۳۵	۶
۱۰	تأثیر اجتماعی	۱۶، ۱۹، ۵۲، ۴۶، ۱۷، ۱۳	۶
۱۱	زبان	۲۷، ۴۱، ۴۴، ۵۳	۴
۱۲	اعتماد	۲۵، ۴۴، ۴۸، ۶۴	۴
۱۳	فرهنگ	۳۶، ۴۱، ۵۶، ۲۴	۴
۱۴	حافظه	۳، ۹، ۱۷	۳
۱۵	احساسات	۴، ۲۱، ۵۳	۳
۱۶	آگاهی	۴، ۱۷، ۶۵	۳
۱۷	زمان	۴، ۶۰، ۶۴	۳
۱۸	ارزش	۵، ۱۷، ۴۳	۳
۱۹	سن	۵، ۲۹، ۵۰	۳
۲۰	نابرابری جنسیتی	۸، ۲۲، ۵۱	۳
۲۱	تبعیض	۸، ۲۱، ۲۲	۳
۲۲	ساختارهای اجتماعی	۱۱، ۴۶، ۵۵	۳
۲۳	توسعه پایدار	۹، ۱۲، ۵۶	۳
۲۴	نگرش	۲۲، ۳۹، ۴۹	۳
۲۵	اشتراک‌گذاری محتوا	۲۶، ۲۲، ۴۵	۳
۲۶	الگوهای موفق	۱۹، ۲۷، ۳۷	۳
۲۷	مشاوره	۵، ۲۹، ۳۵	۳
۲۸	ارتقای شغلی	۱۳، ۱۹، ۲۴	۳
۲۹	قدرت زنان	۲۲، ۴۷، ۵۶	۳
۳۰	مشارکت	۲۶، ۲۹، ۴۴	۳
۳۱	همکاری	۲۶، ۳۰، ۳۳	۳
۳۲	تعهد	۲۷، ۴۷، ۶۴	۳
۳۳	فناوری	۲۹، ۵۷، ۲۴	۳
۳۴	دولت	۱۱، ۱۷، ۲۳	۳
۳۵	سیاست‌های حمایتی	۲۴، ۳۳، ۵۲	۳
۳۶	استفاده از فناوری	۲۷، ۳۲، ۹	۳
۳۷	پذیرش ریسک	۸، ۱۲، ۳۳	۳
۳۸	نرم‌افزارهای تخصصی	۶۲، ۴۹، ۵۳	۳
۳۹	دانش دست اول	۱، ۴	۲
۴۰	تولید اجتماعی	۱، ۱۲	۲
۴۱	روایت زندگی‌نامه‌ای	۳، ۳۱	۲
۴۲	پیچیدگی جنسیتی	۴، ۵	۲
۴۳	عملکرد	۵، ۴۴	۲
۴۴	مهاجرت	۵، ۵۶	۲
۴۵	عواطف فردی	۵، ۵۸	۲
۴۶	طبقه اجتماعی	۱۰، ۵۶	۲
۴۷	قومیت	۱۰، ۲۹	۲
۴۸	اعتماد به نفس	۲، ۲۹	۲
۴۹	یادگیری غیررسمی	۲، ۱۱	۲
۵۰	منابع مالی	۳۴، ۱۴	۲

ردیف	کدها	منابع	فراوانی
۵۱	نابرابری	۳۹، ۱۵	۲
۵۲	انگیزه	۶۱، ۱۶	۲
۵۳	احترام	۳۳، ۱۸	۲
۵۴	رابطه	۵۶، ۲۰	۲
۵۵	عدالت اجتماعی	۴۵، ۲۷	۲
۵۶	درک زنان	۳۹، ۳۲	۲
۵۷	جامعه‌شناسی	۳۶، ۲۵	۲
۵۸	قدرت علمی	۴۵، ۳۶	۲
۵۹	سیاست اجتماعی	۵۱، ۳۷	۲
۶۰	نیاز	۶۵، ۳۴	۲
۶۱	چالش‌های اجتماعی	۴۳، ۶۳	۲
۶۲	فضای دیجیتال	۳۴، ۲۰	۲
۶۳	توسعه حرفه‌ای	۶۶، ۵۱	۲
۶۴	امکانات	۱۷، ۱۵	۲
۶۵	تبادل ایده‌ها	۲۵، ۱۸	۲
۶۶	یادگیری مشترک	۳۲، ۴۴	۲
۶۷	انتشارات	۵۸، ۴۳	۲
۶۸	دانشگاه	۴۸، ۴۳	۲
۶۹	برنامه‌ریزی	۶۵، ۴۴	۲
۷۰	ارتباطات نهادی	۴۷، ۴۴	۲
۷۱	پاداش	۶۶، ۴۶	۲
۷۲	تغذیه	۴۳، ۵۰	۲
۷۳	تولید دانش تعاملی	۳	۱
۷۴	همدردی	۴	۱
۷۵	ساختار فرهنگی	۴	۱
۷۶	خلق دانش فمینیستی	۴	۱
۷۷	انسان‌شناسی	۴	۱
۷۸	تعامل با افراد	۵	۱
۷۹	وضعیت تاهل	۵	۱
۸۰	روابط بین فردی	۵	۱
۸۱	زندگی اجتماعی	۵	۱
۸۲	ایدئولوژی	۵	۱
۸۳	اخلاقیات	۵	۱
۸۴	نگاه مردسالارانه	۵	۱
۸۵	انتظارات	۶	۱
۸۶	مقاومت	۶	۱
۸۷	نفوذ در موقعیت	۶	۱
۸۸	دانش نامطمئن	۶	۱
۸۹	رنج عاطفی	۶	۱
۹۰	مسئولیت	۶	۱
۹۱	تمرین حرفه ای	۶	۱
۹۲	هماهنگی مداوم دانش و انتظارات	۶	۱
۹۳	تصمیم‌گیری	۶	۱
۹۴	دقت	۶	۱
۹۵	خطر	۶	۱
۹۶	تقسیم کار جنسیتی	۸	۱
۹۷	هنر	۸	۱
۹۸	زیبایی‌شناسی	۸	۱
۹۹	دانش اجتماعی	۸	۱
۱۰۰	عینیت	۸	۱

ردیف	کدها	منابع	فراوانی
۱۰۱	کلیشه	۸	۱
۱۰۲	محدودیت در تولید دانش	۱۱	۱
۱۰۳	تفکیک جنسیتی	۱۱	۱
۱۰۴	انزوای زنان	۱۱	۱
۱۰۵	انعطاف پذیری	۱۱	۱
۱۰۶	توانایی تعامل	۱۱	۱
۱۰۷	یادگیری	۹	۱
۱۰۸	رهبری زنان	۲	۱
۱۰۹	دسترسی به منابع	۲	۱
۱۱۰	خانواده	۲	۱
۱۱۱	تبادل اطلاعات	۸	۱
۱۱۲	همایش‌ها	۵۳	۱
۱۱۳	تفکر انتقادی	۴۳	۱
۱۱۴	حل مسئله	۳۳	۱
۱۱۵	آزمایش و خطا	۱۴	۱
۱۱۶	تحقیق و توسعه	۵۷	۱
۱۱۷	رهبری تحول‌گرا	۱۹	۱
۱۱۸	رهبری مشارکتی	۲۴	۱
۱۱۹	شبکه‌سازی	۸	۱
۱۲۰	همفکری	۱۵	۱
۱۲۱	گروه‌های حمایتی	۳۳	۱
۱۲۲	رسانه	۴۴	۱
۱۲۳	مهارت‌آموزی	۵۸	۱
۱۲۴	کارورزی	۴۹	۱
۱۲۵	سنت	۲۵	۱
۱۲۶	کیفیت زندگی	۴۹	۱
۱۲۷	توسعه اقتصادی	۵۸	۱
۱۲۸	قوانین و مقررات	۶۶	۱
۱۲۹	تشویق	۶۱	۱
۱۳۰	ارتباطات حرفه‌ای	۹	۱
۱۳۱	کارگاه‌های آموزشی	۱۶	۱
۱۳۲	یادگیری تجربی	۱۱	۱
۱۳۳	اپلیکیشن‌های تخصصی	۱۵	۱
۱۳۴	پروژه‌های تخصصی	۳۶	۱
۱۳۵	فشار اجتماعی	۲۲	۱
۱۳۶	نقش فعال	۵۵	۱
۱۳۷	استعمارزدایی دانش	۱۲	۱
۱۳۸	سبک زندگی	۱۳	۱
۱۳۹	محدودیت زمانی	۱۳	۱
۱۴۰	پیش‌بینی	۱۳	۱
۱۴۱	جغرافیا	۱۳	۱
۱۴۲	انضباط	۱۴	۱
۱۴۳	سواد انضباطی	۱۴	۱
۱۴۴	فرهنگ‌سازی انضباطی	۱۴	۱
۱۴۵	میهم بودن تجربه	۱۴	۱
۱۴۶	شکاف جنسی	۱۵	۱
۱۴۷	امید	۱۶	۱
۱۴۸	شغل	۱۶	۱
۱۴۹	تنوع فرهنگی	۱۸	۱
۱۵۰	مادری	۱۸	۱

ردیف	کدها	منابع	فراوانی
۱۵۱	شخصیت	۱۸	۱
۱۵۲	جریان‌های فراملی تولید دانش	۱۹	۱
۱۵۳	هویت اجتماعی	۱۹	۱
۱۵۴	هستی‌شناسی	۲۰	۱
۱۵۵	مسئولیت مشترک	۲۲	۱
۱۵۶	حمایت از حقوق زنان	۲۲	۱
۱۵۷	ترجمه دانش	۲۳	۱
۱۵۸	انتقال دانش	۲۳	۱
۱۵۹	مشروعیت	۲۷	۱
۱۶۰	موانع	۲۹	۱
۱۶۱	اشتراک‌گذاری دانش	۲۹	۱
۱۶۲	تولید درآمد	۲۹	۱
۱۶۳	استقلال مالی	۲۹	۱
۱۶۴	دسترسی به پست‌های رهبری	۲۹	۱
۱۶۵	نشست علمی	۶۶	۱
۱۶۶	توسعه عمل	۳۰	۱
۱۶۷	مسائل نیروی کار	۳۰	۱
۱۶۸	تصدیق از سوی دیگران	۳۱	۱
۱۶۹	حقوق زنان	۳۲	۱
۱۷۰	سلامت روان	۳۲	۱
۱۷۱	گوش دادن آگاهانه	۳۳	۱
۱۷۲	پرس‌وجو	۳۳	۱
۱۷۳	مصاحبه‌های مشترک	۳۳	۱
۱۷۴	تعامل عاطفی	۳۳	۱
۱۷۵	شهرت	۳۵	۱
۱۷۶	تولید دانش دانشگاهی	۳۵	۱
۱۷۷	ایمان	۳۵	۱
۱۷۸	سرمایه	۳۶	۱
۱۷۹	حکمرانی	۳۷	۱
۱۸۰	تخصص	۳۷	۱
۱۸۱	عقلانیت علمی	۳۷	۱
۱۸۲	شیوه‌های گفتگومانی	۳۸	۱
۱۸۳	رفتار	۳۹	۱
۱۸۴	بهره‌وری پژوهشی	۳۹	۱
۱۸۵	حرفه دانشگاهی	۳۹	۱
۱۸۶	ترکیب دانش	۴۰	۱
۱۸۷	دانش مرتبط با فناوری	۴۰	۱
۱۸۸	مستندسازی دانش	۴۰	۱
۱۸۹	اجتماعی‌سازی دانش	۴۰	۱
۱۹۰	دانش بومی	۴۱	۱
۱۹۱	تنوع نژادی	۱۳	۱
۱۹۲	کارآفرینی	۵۷	۱
۱۹۳	آموزش غیررسمی	۵۸	۱
۱۹۴	شناسایی فرصت‌ها	۳۵	۱
۱۹۵	مهارت‌های نرم	۲۲	۱
۱۹۶	مدیریت تغییر	۳۱	۱
۱۹۷	اجتماعات مستقل	۲۹	۱
۱۹۸	تولید علم	۱۲	۱
۱۹۹	فعالیت‌های اجتماعی	۱۹	۱
۲۰۰	خودکارآمدی	۴۷	۱

ردیف	کدها	منابع	فراوانی
۲۰۱	بازخورد	۴۷	۱
۲۰۲	محیط کار	۶۵	۱
۲۰۳	همکاری‌های بین‌رشته‌ای	۵۱	۱
۲۰۴	تاریخ	۴۱	۱
۲۰۵	پارادایم	۴۳	۱
۲۰۶	استخدام	۴۳	۱
۲۰۷	کمال‌گرایی	۴۳	۱
۲۰۸	ارتقای تحصیلی	۴۳	۱
۲۰۹	نوآوری دانش	۴۳	۱
۲۱۰	پیاده‌سازی	۴۴	۱
۲۱۱	تجاری‌سازی	۴۵	۱
۲۱۲	خصوصی‌سازی	۴۵	۱
۲۱۳	ساخت‌گرایی اجتماعی	۴۵	۱
۲۱۴	همکاری علمی	۴۵	۱
۲۱۵	دانش شهروندی	۴۵	۱
۲۱۶	سیاست دانش	۴۵	۱
۲۱۷	توزیع قدرت	۴۶	۱
۲۱۸	موقعیت	۴۷	۱
۲۱۹	توسعه مبتنی بر فناوری	۴۷	۱
۲۲۰	پست فمینیسم	۴۸	۱
۲۲۱	زیرساختها	۴۹	۱
۲۲۲	مهارت	۴۹	۱
۲۲۳	رهبری	۴۹	۱
۲۲۴	امنیت	۵۰	۱
۲۲۵	تغییرات اجتماعی	۵۲	۱
۲۲۶	تخصص	۵۲	۱
۲۲۷	تولید مشترک	۵۲	۱
۲۲۸	هرمنوتیک	۵۲	۱
۲۲۹	فلسفه	۵۲	۱
۲۳۰	ایده ارزش	۵۲	۱
۲۳۱	سلامت	۵۴	۱
۲۳۲	مادیات	۵۴	۱
۲۳۳	جانشین پروری	۶۶	۱
۲۳۴	ساختارهای فکری	۵۵	۱
۲۳۵	جامعه	۵۶	۱
۲۳۶	پرورش ایده	۵۷	۱
۲۳۷	راهبرد	۵۷	۱
۲۳۸	اختراع	۵۸	۱
۲۳۹	خلق ارزش	۵۹	۱
۲۴۰	ارائه محصول / خدمت	۵۹	۱
۲۴۱	کانال‌های ارتباطی	۶۰	۱
۲۴۲	عوامل فردی	۶۰	۱
۲۴۳	عوامل فنی	۶۰	۱
۲۴۴	ویژگی‌های دانش	۶۰	۱
۲۴۵	فرصت‌سازی	۶۱	۱
۲۴۶	روابط غیررسمی	۶۱	۱
۲۴۷	مالکیت دانش	۶۱	۱
۲۴۸	مسائل معیشتی	۶۱	۱
۲۴۹	ماهیت شغل	۶۱	۱
۲۵۰	کار تیمی	۶۱	۱

ردیف	کدها	منابع	فراوانی
۲۵۱	نوآوری باز	۶۲	۱
۲۵۲	کسب دانش خارجی	۶۳	۱
۲۵۳	اشاعه دانش	۶۳	۱
۲۵۴	ابزارهای انتقال دانش	۳۴	۱
۲۵۵	عوامل علمی	۳۴	۱
۲۵۶	عوامل سازمانی	۳۴	۱
۲۵۷	مدیریت دانش فردی	۲۵	۱
۲۵۸	تولید دانش فردی	۲۵	۱
۲۵۹	انتشار دانش	۲۵	۱
۲۶۰	تبادل دانش	۲۵	۱
۲۶۱	نوآوری استراتژیک	۲۵	۱
۲۶۲	دانش سازماندهی شده	۳۴	۱
۲۶۳	ابزار داستان کاربر	۳۴	۱
۲۶۴	ساختار سازمانی	۶۵	۱
۲۶۵	فرهنگ سازمانی	۶۵	۱
۲۶۶	هزینه	۶۴	۱
۲۶۷	اعتماد حرفه‌ای	۶۴	۱
۲۶۸	توان آموزش و یادگیری	۶۴	۱
۲۶۹	سطح دانش	۶۴	۱
۲۷۰	مدت انتقال دانش	۶۴	۱
۲۷۱	اولویت‌بندی	۶۵	۱
۲۷۲	ورودی‌های دانش	۶۵	۱
۲۷۳	مکانیزم‌های جریان دانش	۶۵	۱

همان‌طور که در جدول ۳ نشان داده شده است، در مجموع تعداد ۲۷۳ کد از تولیدات علمی استخراج شد. در میان کدهای شناسایی شده، کدهای «جنسیت»، «آموزش»، «آموزش عالی»، «توانمندسازی»، «هویت»، «شبکه‌های اجتماعی»، «تجربه زیسته»، «خلاقیت» و «نوآوری» به ترتیب دارای بیشترین فراوانی بودند.

مرحله ششم: حفظ کنترل کیفیت. علاوه بر استفاده از «برنامه مهارت‌های ارزیابی انتقادی» برای ارزیابی کیفی اولیه مطالعات پژوهش، از شاخص کاپای کوهن^۱ و مقایسه نظرات پژوهشگر با یک خبره دیگر به منظور کنترل کیفیت کدهای استخراج شده و حفظ پایایی مدل طراحی شده، استفاده می‌شود. به این ترتیب که از شخصی دیگر درخواست می‌شود دسته‌بندی کدهای استخراج شده از متون را بدون اطلاع از دسته‌بندی قبلی انجام دهد. سپس دسته‌بندی ایشان با دسته‌بندی پژوهشگر مقایسه و شاخص کاپا محاسبه می‌شود؛ ضریب کاپا، دارای اندازه‌ای بین ۱- تا ۱+ است. چنانچه شاخص مورد نظر بیشتر از ۰/۶۱ باشد، دسته‌بندی مقوله‌ها و مضامین از مطلوبیت و اعتبار برخوردار است (محقر، جعفرنژاد، مدرس‌یزدی و صادقی‌مقدم، ۱۳۹۲). در پژوهش حاضر، در مرحله نخست تولیدات علمی مورد بررسی در اختیار یکی از خبرگان (دکتری مدیریت و برنامه‌ریزی شهری و دارای پژوهش‌هایی در حوزه شهر هوشمند) جهت کدگذاری قرار گرفت؛ در مرحله بعد ضریب توافق دو کدگذار با استفاده از ضریب کاپا در نرم‌افزار اسپاس به شرح جدول ۴ محاسبه شد.

جدول ۴. نتایج آزمون اندازه‌گیری ضریب کاپا

مقدار	انحراف استاندارد	عدد معناداری	
۰/۸۲۵	۰/۰۵	۰/۰۰۰	اندازه‌گیری توافق کاپا

۱. Cohen's kappa coefficient

براساس سطح معناداری مندرج در جدول ۴ که برابر با ۰,۰۰۰ و کوچک‌تر از ۰,۰۵ است و میزان ضریب کاپا که ۰,۸۲۵ و بالاتر از ۰,۶ است، رابطه معناداری میان نظرات دو کدگذار وجود داشته است. بنابراین، کدگذاری تولیدات علمی از پایایی مناسبی برخوردار بوده است.

یافته‌های پژوهش

جهت تحلیل و ترکیب یافته‌ها مطابق با روش تحلیل مضمون، طبقه‌بندی کدهای استخراج شده در مرحله قبل (شرح داده شده در بخش روش‌شناسی پژوهش) براساس مشابهت‌های مفهومی در سه سطح مقوله‌های اصلی، مقوله‌های فرعی و مضمون انجام شد؛ لازم به ذکر است استخراج مقوله‌ها از کدها شامل مراحل زیر بوده است:

- **مرور کدهای اولیه:** پس از کدگذاری باز، کدهای اولیه که از داده‌ها استخراج شده‌اند، مرور شدند. این کدها نمایانگر مفاهیم و نکات کلیدی بودند.

- **شناسایی مفاهیم مشترک:** در این مرحله، جستجوی مفاهیم مشترک در میان کدها انجام شد. این کار شامل گروه‌بندی کدهای مشابه و شناسایی الگوهای تکراری بود.

- **توسعه مقوله‌ها:** پس از شناسایی مفاهیم اولیه، توسعه و پالایش مفاهیم انجام شد. این شامل تعریف دقیق‌تر هر مفهوم و بررسی ارتباط آن با سایر مفاهیم بود؛ به این ترتیب ابتدا مقوله‌های فرعی و سپس مقوله‌های اصلی شکل گرفتند. در مرحله بعد، استخراج مضامین از مقوله‌ها انجام شد که شامل مراحل و اقدامات زیر بوده است:

- **گروه‌بندی مقوله‌ها:** مقوله‌های شناسایی شده براساس ویژگی‌ها و روابطشان در گروه‌های بزرگتر یا مضامین سازماندهی شدند.

- **انتخاب مضامین اصلی:** از میان مضامین شناسایی شده، یک یا چند مضمون به عنوان مضامین اصلی انتخاب شدند که سایر مضامین به آنها مرتبط بودند.

به این ترتیب مضامین، مقوله‌های اصلی و فرعی در قالب سه مضمون کلی جریان دانش، خلق دانش و جنسیت شکل گرفتند. در ادامه کدها، مقوله‌ها و مضامین آمده است (جدول ۵).

جدول ۵. طبقه‌بندی کدهای مرحله فراترکیب در قالب مقوله‌ها و مضامین

مضمون	مقوله اصلی	مقوله فرعی	کد	منبع
جریان دانش	عوامل تأثیرگذار	عوامل فردی	وضعیت تأهل، انعطاف‌پذیری، توانایی تعامل، خلاقیت، اعتمادبه‌نفس، نگرش، نقش فعال، سبک زندگی، انضباط، امید، انگیزه، شغل، تعهد، سلامت روان، اعتماد، جامعه‌شناسی، تخصص، عقلانیت علمی، حرفه دانشگاهی، فعالیت‌های اجتماعی، برنامه‌ریزی، موقعیت، مهارت، سلامت، عوامل فردی، ماهیت شغل، توان آموزش و یادگیری، اولویت‌بندی	۵، ۱۹، ۲۶، ۲۹، ۳، ۱۷، ۹، ۴، ۱۱، ۱۷، ۹، ۵۷، ۲، ۲۹، ۳۲، ۳۹، ۴۹، ۵۵، ۱۳، ۱۴، ۱۶، ۶۱، ۲۷، ۴۷، ۶۴، ۳۵، ۴۸، ۴۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۱۹، ۴۴، ۶۵، ۴۹، ۵۴، ۶۰، ۶۱، ۶۵
		عوامل اجتماعی	تعامل با افراد، مهاجرت، روابط بین فردی، زندگی اجتماعی، طبقه اجتماعی، قومیت، ساختارهای اجتماعی، سنت، ارتباطات حرفه‌ای، جغرافیا، هویت اجتماعی، رابطه، عدالت اجتماعی، سیاست اجتماعی، اجتماعات مستقل، محیط کار، پارادایم، ارتباطات نهادی، ساخت‌گرایی اجتماعی، تغییرات اجتماعی، جامعه، عوامل سازمانی، ساختار سازمانی، اعتماد حرفه‌ای	۴، ۶۰، ۶۴، ۵، ۵۶، ۱۰، ۵۶، ۱۱، ۴۶، ۵۵، ۲۵، ۱۶، ۱۹، ۵۲، ۹، ۱۳، ۲۰، ۲۷، ۴۵، ۲۹، ۳۷، ۵۱، ۶۵، ۴۳، ۴۴، ۴۷، ۴۵، ۵۲، ۲۴، ۶۵
		عوامل اقتصادی	عینیت، کیفیت زندگی، توسعه اقتصادی، منابع مالی، سرمایه، مادیات	۸، ۴۹، ۵۸، ۳۴، ۱۴، ۳۶، ۵۴
	عوامل فرهنگی / علمی	ساختار فرهنگی، ارزش، تفکر انتقادی، فرهنگ‌سازی، انضباطی، تنوع فرهنگی، مشارکت، همکاری، تصدیق از سوی دیگران، فرهنگ، شیوه‌های گفتگومانی، نیاز، همکاری‌های بین‌رشته‌ای، دانشگاه، همکاری علمی، ساختارهای فکری، عوامل علمی	۴، ۵، ۱۷، ۳۳، ۴۳، ۱۴، ۱۸، ۲۶، ۲۹، ۴۴، ۳۰، ۳۳، ۳۱، ۳۶، ۴۱، ۵۶، ۲۴، ۳۸، ۳۴، ۵۱، ۴۳، ۴۸، ۴۵، ۵۵، ۲۴	

مضمون	مقوله اصلی	مقوله فرعی	کد	منبع
فرایندها	عوامل فنی و زیرساخت	عوامل فنی و زیرساخت	امکانات، زیرساخت، توسعه مبتنی بر فناوری، امنیت، عوامل فنی	۱۵، ۱۷، ۳۷، ۳۲، ۹، ۴۹، ۴۷، ۶۰، ۵۰
		عوامل سیاسی	رهبری تحول‌گرا، رهبری مشارکتی، گروه‌های حمایتی، قوانین و مقررات، توسعه پایدار، حمایت از حقوق زنان، حقوق زنان، حکمرانی، مدیریت تغییر، دولت، سیاست‌های حمایتی، خصوصی‌سازی، توزیع قدرت، پست فمینیسم، رهبری، راهبرد	۱۹، ۲۴، ۲۳، ۶۶، ۹، ۱۲، ۵۶، ۲۲، ۳۲، ۳۷، ۳۱، ۱۱، ۱۷، ۲۳، ۲۴، ۴۵، ۴۶، ۴۸، ۴۹، ۵۷
		دانش	ویژگی‌های دانش، مالکیت دانش، نیازمندی دانشی، سطح دانش، مدت انتقال دانش، ورودی‌های دانش، سیاست دانش	۶۰، ۶۱، ۳۴، ۶۴، ۶۵، ۴۵
	فرایندها	شناسایی (کسب و استخراج) دانش	یادگیری غیسمی، آزمایش و خطا، تحقیق و توسعه، یادگیری تجربی، جریان‌های فراملی تولید دانش، پرس‌وجو، مصاحبه‌های مشترک، کسب دانش خارجی	۲، ۱۱، ۱۴، ۵۷، ۱۹، ۳۳، ۶۳
		اشتراک‌گذاری دانش	روایت زندگینامه‌ای، یادگیری، تبادل اطلاعات، کنفرانس‌ها، شبکه‌سازی، همفکری، اشتراک‌گذاری محتوا، تجربه زیسته، انتقال دانش، آموزش غیررسمی، تبادل ایده‌ها، اشاعه دانش، تبادل دانش، انتشار دانش	۳، ۳۱، ۹، ۵۳، ۱۵، ۲۶، ۲۲، ۴۵، ۱۴، ۲۳، ۶۶، ۵۸، ۱۸، ۲۵، ۶۳
		ذخیره‌سازی دانش	مستندسازی دانش، مدیریت دانش فردی	۴۰، ۲۵
		دسترسی به دانش	آموزش، آموزش عالی، دسترسی به منابع، مهارت‌آموزی	۷، ۳۲، ۳۴، ۷، ۲۶، ۳۵، ۲، ۵۸
		کاربرد دانش	تمرین حرفه‌ای، کارورزی، ترجمه دانش، توانمندسازی، تشویق، بازخورد، پاداش، تأثیر اجتماعی،	۶، ۴۹، ۲۳، ۸
		ارزیابی و بازخورد	تشویق، بازخورد، پاداش، تأثیر اجتماعی،	۵۲، ۴۷، ۴۶، ۶۶، ۱۶، ۱۹، ۵۲
		ابزارهای دیجیتال	شبکه‌های اجتماعی، اپلیکیشن‌های تخصصی، ابزارهای فناوری، فضای دیجیتال، نرم‌افزارهای تخصصی، ابزار داستان‌کاربر	۹، ۴۲، ۱۵، ۲۹، ۵۷، ۲۴، ۲۰، ۳۴، ۶۲، ۴۹، ۵۳، ۳۴
	ابزارها/ مکانیزم‌ها	ابزارهای آموزشی/ پژوهشی	کارگاه‌های آموزشی، مشاوره	۱۶، ۵، ۲۹، ۳۵
		ابزارهای ارتباطی	رسانه، الگوهای موفق، پروژه‌های تخصصی، کانال‌های ارتباطی، روابط غیررسمی، ابزارهای انتقال دانش	۴۴، ۱۹، ۲۷، ۳۷، ۳۶، ۶۰، ۶۱، ۲۴
خلق دانش	فرایندها	فرایندهای فردی	تصمیم‌گیری، ترکیب دانش، تولید دانش فردی، مدیریت دانش فردی	۶، ۴۰، ۲۵
		فرایندهای گروهی	یادگیری مشترک، تولید مشترک، کار تیمی	۴۰، ۴۴، ۳۲، ۵۲، ۶۱
		فرایندهای سازمانی	یادگیری سازمانی، جانشین‌پروری	۹، ۲۵، ۶۶
		فرایندهای فناورانه	استفاده از فناوری، نوآوری باز	۳۷، ۳۲، ۹، ۶۲
	نتیجه/ خروجی دانش	فرایندهای اجتماعی	اجتماعی‌سازی دانش، ثبت اختراع، نشست علمی، انتشار دانش	۴۰، ۶۶، ۵۸
		دانش نظری/ تحلیلی	دانش دست اول، پیش‌بینی، تولید دانش دانشگاهی، قدرت علمی، مهارت‌های نرم، تولید علم، انتشارات، ایده ارزش، تخصص، پرورش ایده	۱، ۴، ۱۳، ۳۵، ۳۶، ۴۵، ۲۲، ۱۲، ۴۳، ۵۸، ۵۲، ۵۷
		بعد عملی	تولید اجتماعی، نفوذ در موقعیت، توانمندسازی، ارتقای شغلی، قدرت زنان، دسترسی به پست‌های رهبری، استقلال مالی، تولید درآمد، توسعه عمل، بهره‌وری پژوهشی، دانش مرتبط با فناوری، توسعه حرفه‌ای، خودکام‌آمدی، استخدام، ارتقای تحصیلی، پیاده‌سازی، ارائه محصول/ خدمت، اختراع	۱، ۱۲، ۶، ۲، ۱۸، ۲۲، ۲۸، ۵۰، ۶۱، ۱۳، ۱۹، ۲۴، ۲۲، ۴۷، ۵۶، ۲۹، ۳۰، ۳۹، ۴۰، ۵۱، ۴۳، ۴۴، ۵۹، ۵۸
		بعد اجتماعی/ اقتصادی	تولید دانش تعاملی، خلق دانش فمینیستی، دانش اجتماعی، استعمارزایی دانش، شهرت، دانش بومی، تجاری‌سازی، دانش شهروندی، جانشین‌پروری، خلق ارزش	۳، ۴، ۸، ۱۲، ۳۵، ۴۱، ۴۵، ۵۵، ۶۶، ۵۹

مضمون	مقوله اصلی	مقوله فرعی	کد	منبع
		بُعد خلاقانه	دانش نامطمئن، نوآوری، حل مسئله، کارآفرینی، شناسایی فرصت‌ها، پذیرش ریسک، نوآوری دانش، فرصت‌سازی، دانش سازماندهی شده، نوآوری استراتژیک	۶، ۹، ۱۷، ۵۷، ۵۹، ۳۳، ۵۷، ۳۵، ۸، ۱۲، ۳۳، ۴۳، ۶۱، ۶۲، ۳۴، ۲۵
جنسیت	چالش‌ها و موانع	چالش‌های فردی	سن، مقاومت، رنج عاطفی، هماهنگی مداوم دانش و انتظارات، خطر، خانواده، محدودیت زمانی، مسئولیت مشترک	۵، ۲۹، ۵۰، ۶، ۲، ۱۳، ۲۲
		چالش‌های اجتماعی/سیاسی	پیش‌بینی جنسیتی، نگاه مردسالارانه، انتظارات، تقسیم کار جنسیتی، نابرابری جنسیتی، تفکیک جنسیتی، فشار اجتماعی، شکاف جنسی، نابرابری، تنوع نژادی، چالش‌های اجتماعی، تاریخ	۴، ۵، ۶، ۸، ۲۱، ۲۲، ۸، ۲۲، ۵۱، ۱۱، ۱۵، ۳۹، ۱۳، ۴۳، ۶۳، ۴۱
		چالش‌های اقتصادی	مسائل نیروی کار، مسائل معیشتی، هزینه	۳۰، ۶۱، ۶۴
		چالش‌های دانشی/فناورانه	محدودیت در تولید دانش، مبهم بودن تجربه	۱۱، ۱۴
	ویژگی‌های زنان	چالش‌های فرهنگی	کلیشه، انزوای زنان	۸، ۱۱
		شخصیتی	احساسات، عواطف فردی، اخلاقیات، دقت، زیبایی‌شناسی، احترام، مادری، شخصیت، زبان، مشروعیت، تعامل عاطفی، تغذیه	۴، ۲۱، ۵۳، ۵، ۵۸، ۶، ۱۸، ۳۳، ۲۷، ۴۱، ۴۴، ۵۳، ۴۳، ۵۰، ۴۳
		رفتاری	عملکرد، مسئولیت، هنر، رهبری زنان، رفتار	۵، ۴۴، ۶، ۸، ۳۹
		شناختی	ایدئولوژی، هویت، حافظه، انسان‌شناسی، آگاهی، هستی‌شناسی، درک زنان، گوش دادن آگاهانه، ایمان، فلسفه، هرمنوتیک	۱، ۷، ۱۲، ۱۶، ۳۷، ۲۸، ۵۱، ۵۳، ۵۶، ۳، ۵، ۱۹، ۲۶، ۲۹، ۴۷، ۴۸، ۴، ۱۷، ۲۰، ۳۳، ۳۹، ۳۳، ۳۵، ۵۲

همان‌طور که داده‌های جدول ۵ نشان می‌دهد، در مجموع ۲۷۳ کد در ۳۳ مقوله فرعی، هفت مقوله اصلی و سه مضمون شامل جریان دانش، خلق دانش و جنسیت به شرح زیر دسته‌بندی شدند:

- ۱. مضمون جریان دانش:** این بخش دارای سه مقوله اصلی شامل عوامل تأثیرگذار، فرایندها و ابزارها/ مکانیزم‌ها است. مقوله اصلی عوامل تأثیرگذار شامل مقوله‌های فرعی عوامل فردی، عوامل اجتماعی، عوامل اقتصادی، عوامل فرهنگی/ علمی، عوامل فنی و زیرساخت، عوامل سیاسی و دانش بود. مقوله اصلی فرایندها شامل مقوله‌های فرعی فرایندهای شناسایی (کسب و استخراج) دانش، اشتراک‌گذاری دانش، ذخیره‌سازی دانش، دسترسی به دانش، کاربرد دانش و ارزیابی و بازخورد بود. مقوله اصلی ابزارها/ مکانیزم‌ها شامل مقوله‌های فرعی ابزارهای دیجیتال، ابزارهای آموزشی/ پژوهشی و ابزارهای ارتباطی بود. در این بخش کدهای «خلاقیت» ذیل مقوله اصلی عوامل تأثیرگذار، «آموزش»، «آموزش عالی» و «تجربه زیسته» ذیل مقوله اصلی فرایندها و کد «شبکه‌های اجتماعی» دارای بیشترین فراوانی بودند.
- ۲. مضمون خلق دانش:** شامل دو مقوله اصلی فرایندها و نتیجه/ خروجی دانش است. مقوله اصلی فرایندهای فردی، فرایندهای گروهی، فرایندهای سازمانی، فرایندهای فناورانه و فرایندهای اجتماعی بود. مقوله اصلی نتیجه/ خروجی دانش دربرگیرنده مقوله‌های فرعی دانش نظری/ تحلیلی، بُعد عملی، بُعد اجتماعی/ اقتصادی و بُعد خلاقانه بود. در این بخش کدهای «تأثیر اجتماعی» و «نوآوری» ذیل مقوله اصلی نتیجه/ خروجی دانش دارای بیشترین فراوانی بود.
- ۳. مضمون جنسیت:** شامل دو مقوله اصلی چالش‌ها و موانع و ویژگی‌های زنان است. در این بخش کد «هویت» ذیل مقوله اصلی ویژگی‌های زنان و کد «نابرابری جنسیتی» ذیل مقوله اصلی چالش‌ها و موانع، دارای بیشترین تکرار و فراوانی بود.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش کیفی حاضر مضامین و مقوله‌های «جریان‌های مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار» را با استفاده از روش فراترکیب شناسایی نمود. با توجه به اینکه از یک سو، زنان علاوه بر نقش‌آفرینی خطیر خود در خانواده، در عملکرد و ارتقای حوزه‌های مختلف از دولت و سیاست‌گذاری، آموزش و فرهنگ، اقتصاد و صنعت و ... سهم عمده‌ای داشته‌اند و نیاز به جانشین پروری، ترویج الگوهای موفق زنان تأثیرگذار و درس‌آموخته‌های آنان و شبکه‌سازی در عصر حاضر یک ضرورت است؛ و از سوی دیگر، با توجه به اینکه خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار نیاز به آماده‌سازی زیرساخت و امکانات ویژه‌ای دارد پژوهش حاضر تلاش نمود ابعاد و مؤلفه‌های کلیدی جریان‌های مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار ایرانی را شناسایی نماید. یافته‌های پژوهش حاکی از این بود که در مجموع ۲۷۳ کد شناسایی شده در ۳۳ مقوله فرعی، هفت مقوله اصلی و سه مضمون دسته‌بندی شدند. مضمون جریان دانش، شامل سه مقوله اصلی عوامل تأثیرگذار، فرایندها و ابزارها/ مکانیزم‌ها بود؛ خلق دانش شامل دو مقوله اصلی فرایندها و نتیجه/ خروجی دانش بود؛ مضمون جنسیت شامل دو مقوله اصلی چالش‌ها و موانع و ویژگی‌های زنان بود.

ذیل مضمون جریان دانش، مقوله اصلی عوامل تأثیرگذار شناسایی شد. به عبارت دیگر، جریان‌های مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل فردی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی/ علمی، فنی و زیرساخت، سیاسی و دانشی قرار دارند. هر یک از این عوامل به نوبه خود نقش مهمی در تسهیل جریان دانش، خلق دانش و در نهایت توانمندسازی زنان برای مشارکت فعال در حوزه‌های فرهنگی اجتماعی ایفا می‌کنند. توجه به این عوامل نه تنها می‌تواند منجر به ارتقای سطح دانش خلق شده توسط زنان شود بلکه همچنین زمینه‌ساز ایجاد محیط‌هایی خواهد بود که در آن زنان بتوانند با اعتماد به نفس بیشتری دانش و ایده‌های خود را خلق کرده و در عرصه‌های مختلف مشارکت نمایند. مقوله اصلی عوامل تأثیرگذار دربرگیرنده مقوله‌های فرعی عوامل فردی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی/ علمی، فنی و زیرساخت، سیاسی و دانشی هستند. در ادامه هر یک از مقوله‌های فرعی شناسایی شده بررسی شده‌اند:

- **عوامل فردی:** شامل ویژگی‌های مختلفی همچون سطح تحصیلات، مهارت‌های فنی و نرم، تجربه‌های گذشته، و انگیزه‌ها و آرزوهای شخصی هستند که می‌تواند بر جریان‌ها و خلق دانش تأثیر بگذارد. بطور مثال در زمینه خودکارآمدی و اعتماد به نفس، زنانی که به توانایی‌های خود ایمان دارند، بیشتر احتمال دارد که ایده‌های جدید را مطرح کنند و در پروژه‌های خلاقانه مشارکت کنند. همچنین در زمینه مهارت‌های ارتباطی، توانایی تعامل مؤثر با دیگران و ایجاد شبکه‌های اجتماعی قوی می‌تواند به اشتراک‌گذاری دانش و تجربیات کمک کند. همچنین داشتن تحصیلات عالی و تخصص در زمینه‌های خاص، به زنان این امکان را می‌دهد که دانش عمیق‌تری خلق کرده و در حوزه‌های خاص تأثیرگذار باشند. باواخانی و دیگران (۱۳۹۹) دریافتند ارکان عمده فرایند خلق دانش را ابعاد روان‌شناختی افرادی که در خلق دانش سازمانی تأثیرگذارند، در کنار تناسب فناوری اطلاعات با وظایف موجود سازمانی تشکیل می‌دهند. مؤلفه‌هایی مانند نگرش، هنجار ذهنی و کنترل، نیت فرد را در خلق دانش سازمانی منعکس نموده و تناسب وظایف سازمانی با فناوری‌های موجود، از ارکان مهم شکل‌گیری و خلق دانش سازمانی هستند.
- **عوامل اجتماعی:** شامل ساختارهای اجتماعی، هنجارها و ارزش‌هایی هستند که بر رفتار زنان تأثیر می‌گذارد؛ حمایت اجتماعی از جانب دولت و سیاست‌گذاران، خانواده، دوستان و دیگران می‌تواند بر انگیزه و توانمندی زنان در جریان‌ها و خلق دانش مؤثر باشد. از سوی دیگر، در زمینه مشارکت اجتماعی، حضور فعال زنان در گروه‌ها و انجمن‌های اجتماعی به آنها کمک می‌کند تا تجربیات خود را با دیگران به اشتراک بگذارند و از تجارب دیگران بهره‌برداری کنند.
- **عوامل اقتصادی:** شامل شرایط مالی و دسترسی به منابع است؛ زنان با دسترسی به منابع مالی مناسب، قادر خواهند بود تا پروژه‌های پژوهشی و نوآورانه را دنبال کنند. وجود فرصت‌های شغلی مناسب برای زنان در حوزه‌ها و صنایع مختلف نیز می‌تواند زمینه را برای خلق دانش فراهم کند. همچنین، سرمایه‌گذاری در آموزش و کارآفرینی می‌تواند به افزایش توانمندی‌های زنان کمک کند.

- **عوامل فرهنگی/علمی:** عوامل فرهنگی و علمی شامل نگرش‌ها، باورها و ارزش‌هایی هستند که بر فعالیت‌های علمی و اجتماعی زنان تأثیر می‌گذارند؛ برخی فرهنگ‌ها زنان را حمایت می‌کنند تا نقش‌های فعال‌تری در جامعه علمی ایفا کنند، در حالی که برخی دیگر ممکن است آنها را محدود کنند. بدون شک، فرهنگ‌هایی که به توانمندی‌های زنان احترام می‌گذارند، معمولاً محیط مناسبی برای خلق دانش فراهم می‌آورند. همچنین نظام آموزشی که روی توانمندسازی زنان تمرکز دارد، می‌تواند به افزایش مهارت‌ها و دانش آنها کمک کند. همچنین پذیرش علم و فناوری از سوی جامعه نیز می‌تواند بر توانمندی زنان در خلق دانش تأثیر داشته باشد.
- **عوامل فنی و زیرساخت:** وجود زیرساخت‌های فناورانه، دسترسی به اینترنت و تجهیزات و امکانات مدرن می‌تواند دسترسی زنان به ابزارهای لازم برای پژوهش و نوآوری و همچنین امکان اشتراک‌گذاری سریع‌تر اطلاعات و ایده‌ها را تسهیل کند. در زمینه زیرساخت‌های آموزشی نیز وجود مؤسسات، دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی و پژوهشی که بر توانمندسازی زنان تمرکز دارند، می‌تواند به ارتقای مهارت‌ها و دانش آنها کمک کند.
- **عوامل سیاسی:** سیاست‌ها، قوانین و مقررات حمایتی، افزایش دسترسی به آموزش و فرصت‌های شغلی و همچنین تشویق به مشارکت زنان در فرایندهای تصمیم‌گیری می‌تواند به بهبود جریان دانش، وضعیت و تأثیرگذاری زنان در حوزه‌های مختلف کمک کند. همچنین قوانین کار که برابری جنسیتی را ترویج می‌کنند، می‌توانند به کاهش موانع پیش روی زنان در محیط کار کمک کنند.
- **عوامل دانشی:** عوامل دانشی مؤثر بر جریان دانش شامل ویژگی‌های دانش، مالکیت دانش، نیازمندی‌های دانشی، سطح دانش، مدت انتقال دانش، ورودی‌های دانش و سیاست‌های دانش هستند. ویژگی‌های دانش به‌ویژه در زمینه جنسیت و الگوهای اجتماعی می‌تواند تأثیر قابل‌توجهی بر ایجاد و انتقال دانش داشته باشد. به عنوان مثال، دانش تجربی و عملی که از طریق تعاملات اجتماعی و فعالیت‌های روزمره کسب می‌شود، ممکن است به‌ویژه تحت تأثیر تجربیات عاطفی و اجتماعی زنان شکل گیرد. مالکیت دانش نیز مسئله‌ای کلیدی است که می‌تواند در جریان‌های اجتماعی و فرهنگی نقش محوری ایفا کند. در بسیاری از جوامع، زنان هنوز با چالش‌هایی در جمع‌آوری و به‌دست‌آوردن مالکیت بر دانش مواجه هستند. سطح دانش یا وضعیت آگاهی زنان تأثیر زیادی بر توانایی آنها در مشارکت در فرایندهای خلق دانش دارد؛ به طوری که افزایش سطح دانش معمولاً به افزایش اعتمادبه‌نفس و توانایی‌های اجتماعی و اقتصادی منجر می‌شود. مدت انتقال دانش به زمان لازم برای به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات اشاره دارد. عدم کارایی در این فرایند می‌تواند مانع از دستیابی زنان به اطلاعات جدید شود. بنابراین، ایجاد بسترهای مناسب برای تسهیل این انتقال ضروری است. ورودی‌های دانش شامل منابع و تجربیات اولیه‌ای هستند که برای خلق دانش جدید لازم هستند؛ دسترسی مناسب زنان به این ورودی‌ها اهمیت زیادی دارد. در نهایت، سیاست‌های دانش به تدابیر و ابزارهایی اشاره دارد که برای مدیریت فرایند خلق و انتقال دانش در جامعه طراحی شده‌اند. وجود سیاست‌های حمایتی می‌تواند به تقویت مشارکت زنان در فرایندهای دانش‌آفرینی و تسهیل دسترسی آنها به منابع مختلف کمک کند.
- **ذیل مضمون جریان دانش، مقوله اصلی فرایندها و ذیل آن مقوله‌های فرعی فرایندهای شناسایی (کسب و استخراج) دانش، اشتراک‌گذاری دانش، ذخیره‌سازی دانش، دسترسی به دانش، کاربرد دانش و ارزیابی و بازخورد شناسایی شده است. این فرایندها در خلق و توسعه دانش نقش کلیدی دارند و به ویژه برای زنان در محیط‌های کاری و اجتماعی اهمیت ویژه‌ای دارند. این در حالی است که در پژوهش پیری و ابصاری (۱۴۰۳) در حوزه شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های فرایندهای جریان دانش، نتایج نشان داد بعد حفظ دانش رتبه اول و ابعاد خلق دانش؛ انتقال دانش؛ کسب دانش و کاربرد دانش، رتبه‌های دوم تا پنجم را در نرم‌افزار لینگو کسب نمودند. همچنین یافته‌های محمدی و حمیدی (۱۴۰۰) حاکی از این بود که مؤلفه‌های کسب دانش، خلق دانش، ذخیره دانش، تسهیم دانش، کاربرد دانش، زیرساخت فناوری اطلاعات و ساختار سازمانی منعطف بر جریان دانش در صنعت بانکداری تأثیرگذارند. تسهیم دانش بیشترین تأثیر را بر وضعیت جریان دانش دارد. در ادامه هر یک از مقوله‌های فرعی شناسایی شده بررسی شده‌اند:**

- **شناسایی (کسب و استخراج) دانش:** این فرایند شامل شناسایی نیازها، شناسایی دانش مورد نیاز و کسب و استخراج آن است. نوناکا و تاکوچی در مدل مدیریت دانش خود به این نکته اشاره دارند که تبدیل دانش ضمنی (تجربیات فردی) به دانش صریح (مکتوب و قابل اشتراک) یکی از مراحل کلیدی در این فرایند است. از سوی دیگر، این فرایند می‌تواند شامل پژوهش‌های علمی، آزمایش‌های میدانی، و مطالعات موردی باشد. برای بهینه کردن این فرایند، زنان نیاز به حمایت‌های آموزشی و منابع مالی دارند.
 - **اشتراک‌گذاری دانش:** اشتراک‌گذاری دانش فرایند کلیدی در ایجاد و بهبود جریان دانش است که در آن افراد دانش و تجربیات خود را با دیگران به اشتراک می‌گذارند. این عمل می‌تواند از طریق جلسات گروهی، کارگاه‌ها یا شبکه‌های اجتماعی انجام شود. شبکه‌سازی و ایجاد پیوندهای علمی با دیگران می‌تواند به بهبود اشتراک‌گذاری دانشی که به دست آورده‌اند، کمک کند. زنان معمولاً سبک‌های رهبری توانمندسازی را اتخاذ می‌کنند که شامل تشویق به همکاری و مشارکت است. این ویژگی‌ها می‌تواند به افزایش تبادل اطلاعات و تجربیات بین زنان کمک کند.
 - **ذخیره‌سازی دانش:** در این فرایند، به ذخیره‌سازی اطلاعات و دانش‌های تولیدشده به صورت مناسب و کارا پرداخته می‌شود. این فرایند شامل ایجاد پایگاه‌های داده، کتابخانه‌ها، آرشیوها و مستندسازی تجربیات و استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی برای ذخیره‌سازی و سازماندهی دانش می‌شود. با توجه به اینکه زنان در بسیاری از جوامع هنوز با چالش‌هایی در زمینه دسترسی به منابع دانشی مواجه هستند، ایجاد نظام‌های مناسب برای ذخیره‌سازی دانش می‌تواند به توانمندسازی آنها کمک کند.
 - **دسترسی به دانش:** دسترسی‌پذیری دانش و اطلاعات موجود یکی از چالش‌های اساسی برای زنان بوده است. این موضوع شامل فراهم کردن شرایطی است که زنان بتوانند به منابع آموزشی، اطلاعاتی و شبکه‌های حرفه‌ای دسترسی داشته باشند. وجود موانع فرهنگی و اجتماعی ممکن است بر توانایی زنان در دستیابی به این منابع تأثیر بگذارد. موانع مانند هزینه‌های بالا، تبعیض‌های جنسیتی و فرهنگی، و عدم آگاهی می‌تواند بر روی این دسترسی تأثیرگذار باشد.
 - **کاربرد دانش:** پس از سازماندهی و دسترسی به دانش، توانایی به‌کارگیری آن در عمل اهمیت دارد. در واقع، کاربرد دانش به معنای استفاده عملی از اطلاعات برای حل مسائل و تصمیم‌گیری‌هاست. زنان باید قادر باشند تا دانشی که کسب کرده‌اند را در محیط کار یا زندگی روزمره خود به کار ببرند. به عبارت دیگر، این فرایند شامل کاربرد و نهادینه‌سازی دانش در فعالیت‌های روزمره، پروژه‌های کاری و حل مسائل اجتماعی است. این کاربرد می‌تواند شامل فعالیت‌های کارآفرینی، علمی، اجتماعی یا آموزشی باشد. زنان می‌توانند با به‌کارگیری دانش به دست آمده در فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی و علمی، تأثیرگذاری بیشتری داشته باشند.
 - **ارزیابی و بازخورد:** فرایند ارزیابی و بازخورد شامل بررسی عملکردها و نتایج حاصل از کاربرد دانش است. این مرحله حیاتی است؛ زیرا باعث شناسایی نقاط قوت و ضعف می‌شود و فرصتی برای یادگیری و بهبود فراهم می‌آورد. بازخورد مثبت می‌تواند انگیزه‌ای برای ادامه تلاش‌ها باشد و کمک کند تا زنان در مسیر رشد شخصی و حرفه‌ای خود پیشرفت کنند.
- نتایج پژوهش نشان داد ذیل مضمون جریان دانش، مقوله اصلی ابزارها/ مکانیزم‌ها و ذیل آن مقوله‌های فرعی ابزارهای دیجیتال، ابزارهای آموزشی/ پژوهشی و ابزارهای ارتباطی شناسایی شده است. در ادامه هر یک از مقوله‌های فرعی شناسایی شده بررسی شده‌اند:
- **ابزارهای دیجیتالی:** ابزارهای دیجیتالی به فناوری‌هایی اطلاق می‌شود که جریان دانش را تسهیل می‌کنند. این ابزارها شامل نرم‌افزارها، برنامه‌های کاربردی، پلتفرم‌های برخط، ویکی‌ها و نظام‌های مدیریت محتوا هستند که به زنان کمک می‌کنند تا به منابع و جریان‌های دانشی دسترسی پیدا کنند. در واقع، این ابزارها بر افزایش بهره‌وری و همکاری در میان زنان در محیط‌های دانشگاهی یا حرفه‌ای مؤثر است.

- **ابزارهای آموزشی/پژوهشی:** شامل منابع و دوره‌های علمی، آموزشی و پژوهشی هستند که به یادگیری و خلق دانش کمک می‌کنند. این ابزارها شامل سامانه‌های پژوهشی، کتابخانه‌ها و دوره‌های آموزشی تخصصی هستند. این برنامه‌ها می‌توانند زنان را در تعیین مسیر حرفه‌ای و توسعه مهارت‌های خاص راهنمایی کنند و به آنها کمک کنند تا دستاوردهای خود را بهتر مدیریت کنند. در این زمینه، هاباش^۱ و دیگران (۲۰۲۳) تأکید داشتند آموزش برنامه‌های حرفه‌ای، رویکردی حرفه‌ای است که برای جریان‌سازی و خلق دانش الزامی است. برای انجام این مسئولیت‌ها، مربیان باید هم به عنوان معلم و هم به عنوان یادگیرنده در هر دو فضا عمل کنند. این مطالعه یک مدل یادگیری را برای تقویت شیوه‌های یادگیری و جریان‌سازی دانش را مبتنی بر پروژه تجربی ارائه کرده است. یکی از جنبه‌های مهم این مدل یک رویکرد تجربی است که یک چارچوب جریان دانش برای ارائه دانش به نسل بعدی است.

- **ابزارهای ارتباطی:** ابزارهای ارتباطی شامل روش‌ها و ابزارهایی هستند که امکان برقراری ارتباطات مؤثر میان افراد را فراهم می‌آورند. این ابزارها برای اشتراک‌گذاری دانش ضمنی و تجربیات یا به عبارتی اجتماعی‌سازی بر اساس مدل نوناکا و تاکوچی (۱۹۹۵) بسیار حیاتی‌اند. بطور مثال ارتباطات غیررسمی و چهره به چهره در محیط‌های کاری یا دانشگاهی نیز می‌تواند نقش مهمی در تسهیل فرایندهای جریان دانش بویژه در بعد ضمنی ایفا کند. این ارتباطات می‌توانند زمینه‌ساز تبادل ایده‌ها و ابتکارات جدید باشند. همچنین ایجاد شبکه‌های حرفه‌ای برای زنان، فرصتی برای تبادل اطلاعات و تجربیات فراهم می‌آورد. این شبکه‌ها می‌توانند شامل گروه‌های محلی یا بین‌المللی باشند. در مجموع ابزارها و مکانیزم‌ها به عنوان حمایت‌کننده‌های کلیدی در فرایندهای مرتبط با جریان دانش عمل می‌کنند. به خصوص برای زنان، این ابزارها می‌توانند علاوه بر تسهیل دسترسی به دانش، به ارتقای نقش آنها در حوزه‌های مختلف کمک کنند.

در بخش بعد یافته‌ها نشان داد ذیل مضمون خلق دانش، مقوله اصلی فرایندها و ذیل آن مقوله‌های فرعی فرایندهای فردی، فرایندهای گروهی، فرایندهای سازمانی، فرایندهای فناورانه و فرایندهای اجتماعی شناسایی شده است. هر یک از این فرایندها نقش مهمی در خلق و توسعه دانش در بین زنان ایفا می‌کنند. در این زمینه، بانکن و دیگران (۲۰۲۳) نشان دادند که فضاهای کار مشترک می‌توانند مخاطبان خود را با افشای پایداری در مانیفست‌ها، جوامع و فضاهای فیزیکی خود جلب کنند. به اشتراک‌گذاری دانش در مناطق مختلف فضاهای کار مشترک به شکل‌های الهام بخش، حل مسئله، ترکیب و خلق مشترک رخ می‌دهد. پایداری فضاهای کار مشترک و به اشتراک‌گذاری دانش در آن تحت تأثیر یک جامعه مشترک قرار گرفته در محیط محلی است. آنها مدلی از فرایندهای خلق دانش را براساس شیوه‌های نشر و جریان دانش ارائه کردند. در ادامه هر یک از مقوله‌های فرعی شناسایی شده بررسی شده‌اند.

○ **فرایندهای فردی:** این فرایندها به فعالیت‌ها و تجربیات شخصی زنان اشاره دارد که به خلق دانش فردی منجر می‌شود. این فرایندها که منطبق بر مرحله درونی‌سازی در مدل نوناکا و تاکوچی (۱۹۹۵) است شامل فعالیت‌هایی نظیر کسب تجربه، تفکر انتقادی و خودآموزی است.

○ **فرایندهای گروهی:** فرایندهای گروهی شامل تعاملات بین زنان در گروه‌ها و تیم‌ها است که به اشتراک‌گذاری و خلق دانش جدید منجر می‌شود؛ این فرایندها که منطبق بر مرحله ترکیب در مدل نوناکا و تاکوچی (۱۹۹۵) بوده و فعالیت‌هایی نظیر همکاری، جلسات تبادل نظر و تشکیل شبکه‌ها از مصادیق این نوع فرایندهاست.

○ **فرایندهای سازمانی:** فرایندهای سازمانی به ساختارها و رویه‌هایی اشاره دارد که در محیط‌های کاری و سازمانی برای مدیریت دانش طراحی شده‌اند؛ نظام‌های مدیریت دانش، فرهنگ سازمانی و آموزش و توسعه حرفه‌ای، تعاملات چهره‌به‌چهره، نشست‌های غیررسمی، و تجربه‌های زیسته از جمله مصادیق این نوع فرایندهاست که تا حد زیادی مرتبط با مرحله اجتماعی‌سازی در مدل نوناکا و تاکوچی (۱۹۹۵) است.

^۱. Habash

- **فرایندهای فناورانه:** فناوری نقش مهمی در تسهیل فرایندهای خلق دانش ایفا می‌کند؛ در این فرایندها ابزارهایی مانند نرم‌افزارهای مدیریت پروژه، پلتفرم‌های همکاری آنلاین و شبکه‌های اجتماعی نقش محوری داشته و به زنان این امکان را می‌دهند که دانش را سریع‌تر شناسایی نمایند. این فرایندها که منطبق بر مرحله برون‌سازی در مدل نوناکا و تاکوچی (۱۹۹۵) بوده شامل فعالیت‌هایی نظیر تولید محتوا، فعالیت در رسانه‌ها و ... است.
- **فرایندهای اجتماعی:** فرایندهای اجتماعی بر تعاملات انسانی تأکید دارند که بر خلق دانش تأثیرگذار هستند؛ شبکه‌سازی اجتماعی، حمایت اجتماعی و تأثیرات فرهنگی از جمله مؤلفه‌های تأثیرگذار بر این فرایندها هستند.
- در مجموع، فرایندهای فردی، گروهی، سازمانی، فناورانه و اجتماعی که شناسایی شدند و به نوعی منطبق بر فرایندهای خلق دانش در مدل نوناکا و تاکوچی (۱۹۹۵) هستند، نقشی حیاتی در خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار ایفا می‌کنند. توجه به این فرایندها و شناسایی موانع و چالش‌ها می‌تواند به بهینه‌سازی جریان‌های یادگیری و خلق دانش کمک کند. با تأکید بر تقویت این فرایندها، می‌توان به تحقق عدالت در دسترسی به دانش و استفاده از پتانسیل‌های زنان در جوامع مختلف کمک کرد.
- ذیل تم اصلی خلق دانش، مقوله اصلی نتیجه/ خروجی دانش و ذیل آن مقوله‌های فرعی دانش نظری/ تحلیلی، بُعد عملی، بُعد اجتماعی/ اقتصادی و بُعد خلاقانه شناسایی شده است. در ادامه مقوله‌های فرعی فوق بررسی شده‌اند:
- **دانش نظری/تحلیلی:** دانش نظری به مجموعه‌ای از مفاهیم، اصول و نظریه‌هایی اشاره دارد که به تحلیل و تفسیر پدیده‌ها تا حد زیادی می‌پردازد. در این راستا، زنان می‌توانند با تولید نظریه‌های جدید یا بهبود نظریه‌های موجود، به غنی‌تر شدن ادبیات علمی کمک کنند. این امر به ویژه در زمینه‌های علوم اجتماعی و انسانی اهمیت دارد.
- **بُعد عملی:** بُعد عملی دانش به کاربردهای واقعی و عملیاتی آن اشاره دارد. این بُعد نشان‌دهنده توانایی زنان در تبدیل دانش نظری به عمل است. استفاده از دانش برای راه‌اندازی کسب‌وکارهای جدید یا بهبود فرایندهای موجود، نمونه‌ای از بُعد عملی دانش است. زنان کارآفرین می‌توانند با بهره‌گیری از دانش خود، نوآوری‌هایی را در بازار ایجاد کنند. زنان می‌توانند با آزمایش و پیاده‌سازی روش‌های جدید در عمل، نوآوری‌هایی را خلق کنند. این رویکردهای تجربی به آنها اجازه می‌دهد تا فرایندهای کارآمدتری را در عرصه‌های مختلف پیاده‌سازی کنند. توانایی استفاده از دانش برای حل مشکلات روزمره یا چالش‌های اجتماعی، یکی از جنبه‌های مهم بُعد عملی است. زنان با تبدیل نظریه‌ها به عمل می‌توانند به اجرای پروژه‌های خلاقانه و نوآورانه بپردازند. این پروژه‌ها می‌توانند در حوزه‌های مختلف، از کارآفرینی گرفته تا علوم اجتماعی، معنادار باشند. زاهدی و جوادی (۱۳۹۷) نشان دادند جریان دانش بستری برای تأمین نیاز کارآفرینانه سازمان و پرورش ایده‌های مناسب سازمان است. همچنین از منظر مدل‌های کارآفرینی سازمانی مشخص شده که مجرای اصلی تأثیرگذاری جریان دانش بر کارآفرینی سازمانی، توسعه دانش در سازمان و توسعه ایده‌ها و اختراعات و اکتشافات است.
- **بُعد اجتماعی/اقتصادی:** این بُعد بر تأثیرات اجتماعی و اقتصادی خلق دانش تأکید دارد. خلق دانش توسط زنان می‌تواند تأثیرات مثبتی بر جامعه و اقتصاد داشته باشد. این امر می‌تواند شامل شرکت در تصمیم‌گیری‌ها، مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی و ارتقای وضعیت اجتماعی آنها باشد. زنان با ایجاد کسب‌وکارها و اشتغال‌زایی، می‌توانند نقش مهمی در رشد اقتصادی ایفا کنند. این موضوع نه تنها به بهبود وضعیت اقتصادی خودشان بلکه به توسعه کلی جامعه نیز کمک خواهد کرد. همچنین خلق دانش توسط زنان می‌تواند منجر به تغییرات فرهنگی مثبت شود که بر ارزش‌ها و نگرش‌های جامعه تأثیرگذار است.
- **بعد خلاقانه:** بعد خلاقانه به طور خاص بر روی نوآوری و تولید ایده‌های جدید تمرکز دارد. زنان می‌توانند از خلاقیت خود برای طراحی و توسعه محصولات و خدمات نوآورانه استفاده کنند. این خلاقیت می‌تواند در صنایع مختلف همچون فناوری، هنر، مد و بسیاری دیگر به ظهور برسد. زنان با رویکردهای نوآورانه و خلاقانه می‌توانند از الگوهای سنتی فراتر رفته و روش‌های جدیدی برای حل مسائل پیچیده اجتماعی و اقتصادی پیدا کنند. زنان می‌توانند با ترویج

فرهنگ خلاقیت در سازمان‌ها و جوامع، به ایجاد محیط‌های مؤثر و حامی نوآوری کمک کنند. این فرایند می‌تواند بر رشد و توسعه جمعی تأثیر مثبت بگذارد. توانایی تفکر انتقادی و خلاقانه باعث می‌شود که زنان بتوانند راه‌حل‌های جدیدی برای چالش‌ها پیدا کنند و از روش‌های سنتی فراتر بروند. خلق محصولات یا خدمات جدید که نیازهای خاص جامعه را برطرف کند، نمونه‌ای از بُعد خلاقانه است که می‌تواند منجر به موفقیت‌های اقتصادی شود. در این زمینه، نتایج شی و وو (۲۰۲۴) حاکی از این بود که افزایش مشارکت زنان منجر به افزایش قابل توجهی در نوآوری می‌شود. در بالادست جریان دانش، که با نوآوری (نمرات Z) ثبت می‌شود، تیم‌های متمایل به زنان تمایل دارند که دانش‌های غیرمتمعارف بیشتری را ترکیب کنند. برای پایین دست، که از طریق اختلال ثبت می‌شود، تلاش‌های نوآورانه تیم‌های متمایل به زنان با استنادهای پیرو شناخته شده است. به طور قابل توجهی، مزیت زنان در نوآوری در زمینه‌های مردانه بیشتر مشهود می‌شود و با گذشت زمان تشدید می‌شود.

در نهایت، توجه به این ابعاد مختلف خروجی دانش نه تنها موجب ارتقای سطح علمی و عملی زنان خواهد شد بلکه تأثیرات مثبت اجتماعی و اقتصادی را نیز به همراه خواهد داشت. ایجاد شرایط مناسب برای بهره‌برداری از این ابعاد می‌تواند نقش مؤثری در توانمندسازی زنان ایفا کند.

یافته‌ها حاکی از این بود که ذیل مضمون جنسیت مقوله اصلی چالش‌ها و موانع شناسایی شده است. این چالش‌ها به دسته‌های مختلفی تقسیم می‌شوند که شامل چالش‌های فردی، چالش‌های اجتماعی/سیاسی، چالش‌های اقتصادی، چالش‌های دانشی/فناورانه و چالش‌های فرهنگی هستند. هر یک از این چالش‌ها می‌توانند تأثیرات عمیقی بر توانمندی زنان در خلق و به اشتراک‌گذاری دانش داشته باشند. در این زمینه اکبری و دیگران (۱۳۹۷) اذعان داشتند موانع جریان دانش از نظر درجه اهمیت به ترتیب اولویت؛ عوامل مدیریتی در رتبه اول، منبع دانش رتبه دوم، عوامل سازمانی رتبه سوم، عوامل زمانی رتبه چهارم، کانال‌های ارتباطی رتبه پنجم، عوامل فردی رتبه ششم، بُعد عوامل فناوری رتبه هفتم و ویژگی‌های دانش رتبه هشتم قرار دارند. از نظر رتبه‌بندی موانع ابعاد جریان دانش با سطح بلوغ مدیریت دانش، به ترتیب بیشترین موانع، سطح نوآوری، سطح بهینه‌سازی، سطح استانداردسازی، سطح توسعه و سطح شروع بودند. در ادامه هر یک از مقوله‌های فرعی شناسایی شده بررسی شده‌اند:

- **چالش‌های فردی:** چالش‌های فردی به موانع و مشکلاتی اشاره دارند که زنان به صورت شخصی با آنها مواجه هستند؛ بسیاری از زنان ممکن است به دلیل تجربیات منفی گذشته یا فشارهای اجتماعی، از اعتماد به نفس کافی برای بیان نظرات و ایده‌های خود برخوردار نباشند. این عدم اعتماد می‌تواند مانع از مشارکت فعال آنها در فرایندهای تصمیم‌گیری شود. زنان معمولاً مسئولیت‌های چندگانه‌ای دارند، از جمله کار در خارج از خانه و مدیریت وظایف خانوادگی. این امر می‌تواند منجر به کمبود زمان برای توسعه مهارت‌ها و کسب دانش جدید شود. برخی از زنان ممکن است در تلاش برای تعادل بین نقش‌های مختلف خود دچار تزلزل در هویت شوند، که این مسئله می‌تواند بر توانایی آنها در خلق دانش تأثیر منفی بگذارد. در این زمینه فاکس و دیگران (۲۰۲۳) در ارتباط با دیدگاه‌های جدید در سیر تحول همکاری زنان در جامعه این موضوع را مطرح کردند که موقعیت پدر و مادر و دسترسی به خویشاوندان محدودیت‌هایی برای همکاری زنان ایجاد نمود است.
- **چالش‌های اجتماعی/سیاسی:** چالش‌های اجتماعی و سیاسی به موانع ناشی از ساختارهای اجتماعی و نظام‌های سیاسی اشاره دارند؛ وجود تصورات منفی درباره نقش زنان در جامعه می‌تواند مانع از پیشرفت آنها شود. این تبلیغات ممکن است بر روی فرصت‌های شغلی و تحصیلی زنان تأثیر بگذارد؛ عدم وجود قوانین حمایتی کافی برای حفاظت از حقوق زنان در محیط کار و جامعه، می‌تواند مانع از مشارکت فعال آنها در فرایندهای خلق دانش شود. فشارهای فرهنگی ممکن است زنان را به پذیرش نقش‌های سنتی محدود کند و از مشارکت آنها در حوزه‌های علمی و مدیریتی جلوگیری کند.
- **چالش‌های اقتصادی:** چالش‌های اقتصادی به موانع مالی و اقتصادی که زنان با آنها مواجه هستند اشاره دارد؛ بسیاری از زنان به دلیل عدم دسترسی به منابع مالی کافی، نمی‌توانند کسب‌وکار خود را راه‌اندازی کنند یا در آموزش و

توسعه مهارت‌ها سرمایه‌گذاری کنند. وجود نابرابری دستمزد بین مردان و زنان می‌تواند انگیزه را برای تلاش بیشتر کاهش دهد و بر توانمندی زنان در خلق دانش تأثیر بگذارد. عدم وجود حمایت مالی از سوی دولت یا نهادهای خصوصی برای پروژه‌ها و ایده‌های نوآورانه که توسط زنان پیشنهاد می‌شود، می‌تواند مانع از تحقق این ایده‌ها گردد.

○ **چالش‌های دانشی/فناورانه:** این چالش‌ها به کمبود دسترسی به اطلاعات و فناوری‌های مرتبط با خلق دانش اشاره دارند. دسترسی محدود به آموزش، فقدان مهارت‌های فناورانه و کمبود منابع اطلاعاتی از جمله چالش‌های موجود هستند.

○ **چالش‌های فرهنگی:** چالش‌های فرهنگی شامل نگرش‌ها، باورها و ارزش‌هایی هستند که بر رفتارها و فرصت‌های زنان تأثیرگذارند: نگرش‌های سنتی، کاهش فرصت‌ها و تبعیض جنسیتی از جمله چالش‌های مهم در این دسته هستند. چالش‌ها و موانع موجود در مسیر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار، به‌ویژه در بستر جنسیت، نیازمند توجه جدی و اقدامات عملی هستند. شناخت و تحلیل این موانع می‌تواند به بهبود سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی، اجتماعی و اقتصادی کمک کند و به زنان این امکان را بدهد تا توانمندی‌های خود را در عرصه علم و پژوهش به‌کار بگیرند. به طور کلی، ایجاد یک محیط حمایتی و برابر می‌تواند به مشارکت بیشتر زنان در تولید و انتشار دانش منجر شود. ذیل مضمون جنسیت، مقوله اصلی ویژگی‌های زنان و ذیل آن مقوله‌های فرعی ویژگی‌های شخصیتی، رفتاری و شناختی شناسایی شده است. در ادامه مقوله‌های فرعی فوق بیشتر بررسی می‌شوند:

- **ویژگی‌های شخصیتی:** ویژگی‌های شخصیتی زنان تأثیر زیادی بر نحوه تعامل آنها با محیط و دیگران دارد. بطور مثال زنان با اعتماد به نفس بالا تمایل بیشتری به مشارکت در فعالیتهای علمی و اجتماعی دارند. خلاقیت یکی از ویژگی‌های برجسته زنان است که به آنها کمک می‌کند تا ایده‌های نوآورانه‌ای را برای حل مسائل ارائه دهند. این خلاقیت می‌تواند در فرایندهای تحقیقاتی و توسعه محصولات جدید نقش مهمی ایفا کند. در زمینه هوش هیجانی، توانایی درک و مدیریت احساسات خود و دیگران، به زنان کمک می‌کند تا روابط مؤثرتری برقرار کنند و در محیط‌های گروهی بهتر عمل کنند. باور به قابلیت‌های فردی یکی از ویژگی‌های مهم زنان، می‌تواند انگیزه‌ای برای زنان باشد تا به دنبال فرصت‌های علمی و تحقیقاتی بروند و به تولید دانش بیشتری بپردازند.

- **ویژگی‌های رفتاری:** ویژگی‌های رفتاری زنان به نحوه تعامل آنها با دیگران و محیط کار اشاره دارد؛ به عنوان نمونه، زنان معمولاً تمایل بیشتری به کار گروهی دارند و ارزش بالایی برای همکاری قائل هستند. این ویژگی می‌تواند به اشتراک‌گذاری دانش و تجربیات بین اعضای تیم کمک کند. همچنین انعطاف‌پذیری یا توانایی سازگاری با تغییرات و شرایط جدید یکی از ویژگی‌های کلیدی زنان است که آنها را قادر می‌سازد تا در محیط‌های پویا و متغیر بهتر عمل کنند. از سوی دیگر، پشتکار یا تلاش مداوم برای رسیدن به اهداف، حتی در مواجهه با مشکلات، یکی از ویژگی‌های بارز زنان موفق است. این پشتکار می‌تواند منجر به موفقیت‌های بزرگ در زمینه خلق دانش شود. مدیریت زمان، چندوظیفگی و پاسخگویی به چالش‌ها از دیگر ویژگی‌های رفتاری زنان است که در موضوع مورد بررسی حائز اهمیت است.

- **ویژگی‌های شناختی:** ویژگی‌های شناختی به نحوه پردازش اطلاعات و یادگیری اشاره دارد؛ تفکر انتقادی یا به عبارتی توانایی تحلیل اطلاعات و ارزیابی آنها به زنان کمک می‌کند تا تصمیمات آگاهانه‌تری اتخاذ کنند. از سوی دیگر، زنان موفق معمولاً تمایل دارند که همیشه در حال یادگیری باشند و از تجربیات گذشته خود درس بگیرند. این ویژگی باعث می‌شود که آنها بتوانند دانش خود را به روز نگه دارند و با چالش‌های جدید مواجه شوند. دقت در جزئیات یکی دیگر از ویژگی‌های شناختی زنان است که می‌تواند به کیفیت کارها و امور زنان کمک کند. این توجه به جزئیات باعث می‌شود که نتایج دقیق‌تری حاصل شود. به باور روانشناسان و متخصصان یادگیری، یادگیری هم‌زمان و مشاهده‌ای و توانایی در مدیریت اطلاعات و دانش از ویژگی‌های زنان تأثیرگذار است.

ویژگی‌های شخصیتی، رفتاری و شناختی زنان نه تنها بر توانمندی آنها در خلق دانش تأثیرگذار است، بلکه می‌تواند به ایجاد محیط‌هایی مساعد برای همکاری و تبادل دانش و اطلاعات کمک کند. شناسایی و تقویت این ویژگی‌ها می‌تواند نقش مهمی در توانمندسازی زنان ایفا کند و فرصت‌هایی برای مشارکت فعال‌تر آنها در فرایندهای علمی، اقتصادی و اجتماعی فراهم آورد. ایجاد شرایط مناسب برای بهره‌برداری از این ویژگی‌ها، کلید موفقیت در ارتقای جایگاه زنان در جوامع مختلف خواهد بود.

در مجموع ابعاد و مؤلفه‌های مربوط به مضمون جنسیت نشان می‌دهد که صرف‌نظر از چالش‌های موجود، پتانسیل‌های قابل‌توجهی در زنان وجود دارد که می‌تواند به توسعه جریان و خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار کمک کند.

این پژوهش با شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های جریان‌های دانشی مؤثر بر خلق دانش توسط زنان تأثیرگذار ایرانی، به‌ویژه در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی، به سیاست‌گذاران و فعالان فرهنگی اجتماعی کمک خواهد نمود تا ضمن طراحی و توسعه فرایندها و ابزارهای لازم، موانع موجود را شناسایی و راهکارهای مؤثری برای تقویت جریان و خلق دانش ارائه دهند. همچنین، این پژوهش با شناسایی مفاهیم مهم نظیر خلاقیت، آموزش، شبکه‌های اجتماعی و ... در راستای شبکه‌سازی و ترویج جریان دانش میان زنان منجر به اثربخشی خلق دانش از جمله افزایش توانمندی و نوآوری و تأثیر اجتماعی زنان خواهد شد.

در ادامه پیشنهادهای کاربردی پژوهش در سه سطح سیاستگذاری، نهادی و فردی آمده است:

۱. سطح سیاستگذاری

- تدوین سیاست‌های جامع حمایت از خلق دانش زنان: وزارت علوم، معاونت امور زنان و بنیاد ملی نخبگان می‌توانند برنامه‌های مشخصی برای حمایت از پروژه‌های تحقیقاتی زنان در حوزه‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی طراحی کنند.
- ایجاد چارچوب‌های قانونی برای برابری دانشی: تصویب مقرراتی برای کاهش تبعیض جنسیتی در دسترسی به منابع علمی، آموزشی و پژوهشی و افزایش مشارکت زنان در تصمیم‌گیری‌های دانشی.
- توسعه زیرساخت‌های فناورانه و دیجیتال ویژه زنان: فراهم‌سازی پلتفرم‌ها و سامانه‌های دانش‌بنیان برای تسهیل دسترسی زنان به شبکه‌های علمی، داده‌ها و منابع پژوهشی.
- ترویج الگوهای موفق زنان دانش‌آفرین: ایجاد بانک اطلاعاتی از زنان تأثیرگذار در حوزه‌های مختلف و استفاده از آن در آموزش، رسانه و شبکه‌سازی اجتماعی برای الهام‌بخشی نسل‌های بعدی.
- سرمایه‌گذاری هدفمند در آموزش و کارآفرینی دانشی زنان: حمایت از طرح‌های آموزشی میان‌رشته‌ای و کارگاه‌های نوآوری برای ارتقای مهارت‌های علمی، فنی و مدیریتی زنان.

۲. سطح نهادی

- ایجاد مراکز «توانمندسازی دانشی زنان»: راه‌اندازی مراکز یا «هاب‌های دانش و نوآوری زنان» در دانشگاه‌ها، پارک‌های علم و فناوری و نهادهای فرهنگی جهت آموزش، شبکه‌سازی و اشتراک تجربه.
- نهادینه‌سازی نظام مدیریت دانش در سازمان‌های زن‌محور: طراحی بانک‌های دانش، آرشیو تجربیات، و ایجاد ساختارهای رسمی برای تسهیم دانش در نهادهایی که زنان در آن فعال هستند.
- تشکیل شبکه‌های میان‌سازمانی زنان دانش‌ور: ایجاد شبکه‌های تبادل اطلاعات بین زنان پژوهشگر، کارآفرین و مدیر برای تسهیل جریان دانش و خلق ایده‌های جدید.
- برگزاری دوره‌های آموزشی در حوزه مهارت‌های نرم و فناوری‌های دانشی: شامل مهارت‌های ارتباطی، تفکر انتقادی، سواد دیجیتال، و کار تیمی برای ارتقای قابلیت خلق دانش در محیط‌های سازمانی.
- تشویق به کاربردی‌سازی دانش تولیدشده توسط زنان: ایجاد سازوکارهای حمایتی برای تبدیل دستاوردهای نظری به پروژه‌های عملی و اجتماعی، به‌ویژه در حوزه‌های فرهنگی و اقتصادی.

۳. در سطح فردی و اجتماعی

- ارتقای اعتماد به نفس و خودکارآمدی زنان: طراحی کارگاه‌ها و برنامه‌های روان‌شناختی برای افزایش باور به توانمندی و تشویق زنان به مشارکت در فرایندهای تصمیم‌سازی دانشی.
- ترویج فرهنگ یادگیری مادام‌العمر میان زنان: گسترش دوره‌های آموزش مجازی و پلتفرم‌های یادگیری باز که فرصت یادگیری مستمر و انعطاف‌پذیر را فراهم آورند.
- حمایت از شبکه‌سازی اجتماعی و علمی زنان: فراهم‌سازی فرصت‌هایی برای تعامل بین زنان از رشته‌ها و حوزه‌های مختلف جهت تبادل تجربیات و ایده‌ها.
- توانمندسازی فناورانه زنان: آموزش مهارت‌های فناوری اطلاعات، پژوهش دیجیتال و استفاده از ابزارهای نوین برای خلق، ذخیره و اشتراک دانش.

- تقویت نقش زنان در عرصه‌های خلاقیت و نوآوری: حمایت از ایده‌های خلاقانه و استارت‌آپ‌های دانشی زنان از طریق تسهیلات مالی، مشاوره و معرفی به بازار.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت نموده‌اند و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان به طور مساوی در کلیه مراحل انجام پژوهش، گردآوری داده‌ها، و تجزیه و تحلیل داده‌ها مشارکت داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

حامی مالی

مقاله حاضر با حمایت معنوی معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان انجام شد.

بیانیه دسترسی به داده‌ها

داده‌هایی پژوهش حاضر از طریق درخواست از نویسندگان قابل دسترسی است.

سپاسگزاری

از داوران محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

منابع

- ابتکار، معصومه (۱۳۹۹). آمار زنان تحصیل کرده کشور. بیان ما. short_url/vdceoo8p.jh87zi9bbj.html
- اکبری، عسگر؛ نوشین‌فرد، فاطمه؛ حریری، نجلا (۱۳۹۷). شناسایی و اولویت‌بندی موانع جریان دانش در براساس مدل بلوغ مدیریت دانش. *پژوهشنامه کتابداری*، ۱ (۱۶)، ۱۲۹-۱۴۶.
- امانی، جواد؛ خضری‌آذر، هومن، و محمودی، حجت (۱۳۹۱). معرفی مدلیابی معادلات ساختاری به روش حداقل مجذورات جزئی (PLS-PM) و کاربرد آن در پژوهش‌های رفتاری. *برخط دانش روان‌شناختی*، ۱، ۵۵-۴۱.
- بازرگان، عباس (۱۳۹۵). *مقدمه‌ای بر روش‌های پژوهش کیفی و آمیخته*، تهران: دیدار.
- باواخانی، آناهیتا؛ رضایی شریف‌آبادی، سعید؛ غایبی، امیر، و نجفی، محسن (۱۳۹۹). شناسایی و اولویت‌بندی موانع جریان دانش در کتابخانه‌های دانشگاهی براساس مدل بلوغ مدیریت دانش. *کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۲۳ (۸۹)، ۱۲۱-۱۵۰.
- <https://doi.org/10.30481/lis.2020.199360.1618>
- بیان، حسام‌الدین (۱۳۹۷). نقش سازنده زنان در ارتقای دانش بهره‌وری. *فرایند مدیریت و توسعه*، ۱۲ (۱)، ۱-۱۲.
- پیری، مرتضی، ابصاری، فردین (۱۴۰۳). تبیین ابعاد جریان دانش در شرکت‌های دانش‌بنیان دفاعی. *راهبرد دفاعی*، ۲۲ (۸۷).
- توکلی، نیره (۱۴۰۰). درصد زنان تحصیل کرده بیکار ایرانی، *دیده‌بان ایران*.
- دانائی فرد، حسن، مظفری، زینب (۱۳۸۷). ارتقاء روایی و پایایی در پژوهش‌های کیفی مدیریتی: تاملی بر استراتژی‌های ممیزی پژوهشی. *پژوهش‌های مدیریت*، ۱ (۱)، ۱۳۱-۱۶۲.
- دنیای اقتصاد (۱۴۰۰). سهم زنان از صندلی‌های شورا چقدر است؟ + جدول. قابل دسترسی در: <https://www.donya-e-eqtesad.com/fa/tiny/news-3877986>
- دنیای اقتصاد (۱۴۰۲). سهم زنان از مدیریت در ایران: مدیریت فراتر از مرزها. قابل دسترسی در: <https://www.donya-e-eqtesad.com/fa/tiny/news-4103062>

دهبان، اسماعیل؛ محمدی‌فاتیح اصغر، و شرفی‌نژاد، نورالدین (۱۳۹۳). چرخه مدیریت دانش در سازمان‌ها: به همراه پرسشنامه و ابزارهای نوپدید در عرصه مدیریت دانش. تهران: موسسه کتاب مهربان نشر

زاهدی، محمدرضا؛ و جوادی، سکینه (۱۳۹۷). رویکرد جریان دانش و نقش آن در کارآفرینی سازمانی. سیاست‌نامه علم و فناوری، ۸(۳)، ۶۳-۷۵.

زعفرانچی، لیلا سادات (۱۳۸۵). زنان و خانواده در چهار برنامه توسعه. مطالعات راهبردی زنان، شماره ۳۳، ۹۸-۱۲۹.

زند، حسام؛ حقیقت‌طلب، مریم (۱۳۹۳). شناسایی و رتبه‌بندی موانع جریان دانش براساس چرخه مدیریت دانش سازمان. مدیریت صنعتی، ۹(۲۶)، ۱-۱۲.

سرگلزائی، عصمت؛ خانی، ناصر (۱۴۰۰). آینده کارهای دانشی و کارکنان دانشی درجهان پس از کرونا. دومین همایش ملی تولید دانش سلامتی و حکمرانی در جهان پساکرونا.

طباطبائی، مریم‌السادات (۱۴۰۱). «معرفی و بهره‌گیری از ظرفیت زنان تأثیرگذار نقطه مقابل زن، زندگی، آزادی است». خبرگزاری شبستان. قابل دسترسی در: <http://shabestan.ir/detail/News/1253480>

فدراسیون سرآمدان علمی ایران (۱۴۰۰). آیین‌نامه انتخاب و حمایت سرآمدان علمی ایران.

کولایی، الهه؛ حافظیان، محمدحسین (۱۴۰۱). نقش زنان در توسعه و پیشرفت کشورهای اسلامی. خبرگزاری کار ایران. قابل دسترسی در: <https://www.ilna.ir/fa/tiny/news-1220790>

محمداسماعیل، صدیقه؛ حمیدی، فاطمه (۱۴۰۰). مدل جریان دانش در صنعت بانکداری. مدیریت راهبردی دانش سازمانی، ۱۲، ۱۲۳-۱۵۳. محمدی، ترانه (۱۴۰۲). آمار مشارکت زنان در عرصه‌های مدیریتی و تصمیم‌گیری در ایران. خبرگزاری رکنا، کدخبر: ۹۶۳۶۳۸. تاریخ: ۱۴۰۲/۱۰/۲۶. <https://www.rokna.net/>

محمدی، صدیقه؛ حمیدی، فاطمه (۱۴۰۰). مدل جریان دانش در صنعت بانکداری. مدیریت راهبردی دانش سازمانی، ۴(۱۲)، ۱۲۳-۱۵۳. میرسپاسی، ناصر؛ طلوعی اشلقی، عباس؛ معمارزاده، غلامرضا و پیدایی، میرمهرداد (۱۳۸۹). طراحی مدل تعالی منابع انسانی در سازمان‌های دولتی ایران با استفاده از تکنیک دلفی فازی، پژوهشهای مدیریت، شماره ۸۷، ص ۱-۵.

نعمت‌الهی، علی (۱۳۹۸). نقش زنان در فرهنگ‌سازی و رشد فرهنگ جامعه. خبرنگاری مهر.

نورنیوز (۱۴۰۳). حضور زنان ایرانی: دانشگاه ۶۱ درصد، مدیریت ۲۵ درصد، کسب و کار ۱۱ درصد. یکشنبه دوم، دی ماه ۱۴۰۳. شناسه خبر: ۲۰۴۹۵۵. قابل دسترسی در: <https://nournews.ir/fa/news/204955>

وصفی، محمدرضا؛ جعفری، سمیه؛ عابدی، یوسف؛ راهجو، آمنه؛ اندایش، سیف‌الله، و فیض‌الهی، یاسر (۱۳۹۹). پژوهش در علوم/اطلاعات و دانش‌شناسی: بینش، دانش، روش و گزارش. تهران: چاپار.

References

- Akbari, A.; Noushinfard, F.; & Hariri, N. (2018). Identification and prioritization of knowledge flow barriers based on the knowledge management maturity model. *Journal of Library Sciences*, 8 (16), 129-146. [in Persian]
- Albert, M., Rowland, P., Friesen, F., & Laberge, S. (2021). Barriers to cross-disciplinary knowledge flow: The case of medical education research. *Perspectives on Medical Education*, 1-7.
- Amani, J.; Khezri Azar, H.; & Mahmoudi, H. (2012). Introduction to the Structural Equation Modeling Method using Partial Least Squares (PLS-PM) and its Application in Behavioral Research. *Iranian Journal of Psychological Knowledge*, 1, 55-41. [in Persian]
- Ardener, S. (2020). Introduction: The nature of women in society. In *Defining females* (pp. 1-33). Routledge.
- Bavakhani, A. , Rezaei Sharifabadi, S., Ghaebi, A., & Najafi, M. (2020). Developing organizational knowledge creation model in knowledge-based firms of Iran. *Library and Information Sciences*, 23(1), 121-150. <https://doi.org/10.30481/lis.2020.199360.1618> [in Persian]
- Bayan, H. (2018). The constructive role of women in enhancing productivity knowledge. *Process of Management and Development*, 12 (1), 1-12. [in Persian]
- Bazargan, A. (2016). *Introduction to Qualitative and Mixed Methods of Research*. Tehran: Didar.
- Bonuedie, B. M., & Fombad, M. C. (2024). *Knowledge-sharing strategies for poverty eradication among rural women*. *Libri*, 74(1), 1–17. <https://doi.org/10.1515/libri-2023-0021>
- Bouncken, R. B., Aslam, M. M., Gantert, T. M., & Kallmuenzer, A. (2023). New work design for knowledge creation and sustainability: An empirical study of coworking-spaces. *Journal of Business Research*, 15(4), 313-337.
- Clement, T. (2015). An information science question in DH feminism. *Digital Humanities Quarterly*, 9(2). <https://digitalhumanities.org/dhq/vol/9/2/000186/000186.html>
- DanaeiFard, H., & Mozaffari, Z. (2008). Enhancing validity and reliability in management qualitative research: a reflection on research audit strategies. *Management Research*, 1 (1), 131-162. [in Persian]
- Deborah, S. (2010). *Women in European culture and society: Gender, skill and identity from 1700*. Routledge.
- Dehban, E., Mohammadian Fateh, A., & Sharifi Nejad, N. (2014). *Knowledge management cycle in organizations: with questionnaire and emerging tools in the field of knowledge management*. Tehran: Mehrban Ketab Publication. [in Persian]
- Donya-e-Eqtesad (2021). What is the percentage of women in board seats?. Accessible at: <https://www.donya-e-eqtesad.com/fa/tiny/news-3877986> [in Persian]
- Duan, Y., Yang, M., Huang, L., Chin, T., Fiano, F., de Nuccio, E., & Zhou, L. (2022). Unveiling the impacts of explicit vs. tacit knowledge hiding on innovation quality: The moderating role of knowledge flow within a firm. *Journal of Business Research*, 139, 1489-1500.
- Ebtekar, M. (2020). Statistics of Educated Women in Iran. Bayan Ma. short_url/vdceoo8p.jh87zi9bbj.html [in Persian]
- Federation of Scientific Elites of Iran (2021). Regulations for selecting and supporting scientific elites of iran. [in Persian]
- Fox, S. A., Scelza, B., Silk, J., & Kramer, K. L. (2023). New perspectives on the evolution of women's cooperation. *Philosophical Transactions of the Royal Society B*, 378(1868), 411-424.
- Grant, R. M. (2013). The development of knowledge management in the resource-based view of the firm. *Knowledge and Process Management*, 20(1), 3–9.

- Habash, R. (2023). An experiential engineering learning model for knowledge and state of flow creation. *Springer cham Letters*, 34(2), 917-936.
- Hilbert, M. (2016). Formal definitions of information and knowledge and their role in growth through structural change. *StructuralChange and Economic Dynamics*, 38, 69–82.
- Koulaei, E., & Hafezian, M. (2022). The role of women in the development and progress of islamic countries. ILNA News Agency. Retrieved from <https://www.ilna.ir/fa/tiny/news-1220790> [in Persian]
- KVINFO. (n.d.). *Documentation and information centre on women and gender*. Copenhagen: The Danish Centre for Research and Information on Gender, Equality and Diversity. Retrieved from <https://en.wikipedia.org/wiki/KVINFO>
- Mao, J., Liang, Z., Cao, Y., & Li, G. (2020). Quantifying cross-disciplinary knowledge flow from the perspective of content: Introducing an approach based on knowledge memes. *Journal of Informetrics*, 14(4), 101092.
- Mayer, B., & Sugiyama, K(2007). The concept of knowledge in KM: a dimentional model. *Journal of Knowledge Management*, 11(1), 17-70.
- McAdam, R., Mason, B., & McCrory, J.(2007). Exploring the dichotomies within the tacit knowledge literature: towards a process of tacit knowing in organizations. *Journal of Knowledge Management*, 11(2), 43–59.
- Mirspasi, N., Tolouei Ashlaghi, A., Memarzadeh, G., & Peidai, M. (2010). Designing a human resources excellence model in iranian government organizations using fuzzy Delphi technique. *Management Research*, 87, 1-5. [in Persian]
- Mohamadi, T. (2023). *Statistics on women's participation in management and decision-making in Iran*. <https://www.rokna.net> [in Persian]
- Mohammad Esmaeil, S., & Hamidi, F. (2021). Knowledge flow model in banking industry. *Strategic Management of Organizational Knowledge*, 4 (1), 123-153. <https://doi.org/10.47176/smok.2021.1251> [in Persian]
- Nematollahi, A. (2019). The role of women in culture-building and the growth of social culture. *Mehr News Agency*. [in Persian]
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The knowledge creation company: How Japanese companies create the dynamics of innovation*. Oxford University Press, New York.
- Nonaka, I., Toyama, R., & Konno, N. (2000). SECI, BA and leadership: A unified model of dynamic knowledge creation. *Long Range Planning*, 33(1), 5–34.
- Noor News (2024). Presence of Iranian Women: University 61%, Management 25%, Business 11%. Sunday, the second of Dey 1403. *Noor News*, News ID: 204955. Accessible at: <https://nournews.ir/fa/news/204955/> [in Persian]
- Papanek, H. (2019). *The ideal woman and the ideal society: Control and autonomy in the construction of identity*. In *Identity politics and women*. Routledge.
- Piri, M., & Absari F. (2024). Explaining the dimensions of knowledge flow in defense knowledge-based companies. *Defense Strategy*, 22(87). [in Persian]
- Polanyi, M. (1966), *The tacit dimension*. Peter Smith, Gloucester, MA, University of Chicago Press: Chicago.
- Rosaldo, M. Z., Lamphere, L., & Bamberger, J. (1974). *Woman, culture, and society*. Stanford University Press.
- Scott, D., & Olivius, E. (2023). Making gender known: Assembling gender expertise in international organizations. *International Studies Quarterly*, 67(2), 035. <https://doi.org/10.1093/isq/sqad035>

- Sergolzaei, E., & Khani, N. (2021). The future of knowledge work and knowledge workers in the post-corona era. *The Second National Conference on the Production of Health Knowledge and Governance in the Post-Corona World*. [in Persian]
- Shi, W., & Wu, R. (2024). Women's strength in science: Exploring the influence of female participation on research impact and innovation. *Scientometrics*, 129 (7), 4529-4551. <https://doi.org/10.1007/s11192-024-05089-x>
- Simonton, D. (2013). *Women in European culture and Society*. Routledge.
- Smith, E.A. (2001), The role of tacit and explicit knowledge in the workplace, *Journal of Knowledge Management*, 5(4), 311–321. https://www.uky.edu/~gmswan3/575/KM_roles.pdf
- Stehr, N., Adolf, M., & Mast, J. L. (2020). Knowledge society, knowledge-based economy, and innovation. In *Encyclopedia of Creativity, Invention, Innovation and Entrepreneurship*. Cham: Springer International Publishing, 1536-1541.
- Tabatabaei, M. (2022). Introducing and utilizing the capacity of influential women is the opposite of 'woman, life, freedom'." *Shabestan News Agency*. Accessible at: <http://shabestan.ir/detail/News/1253480> [in Persian]
- Tavakoli, N. (2021). Percentage of unemployed educated iranian women. Iran Watch. [in Persian]
- Tuya, M. D., & Tuya, M. L. D. (2019). Creating value through information and knowledge flow: Lessons from the public sector applied to the private sector. *Journal of Creating Value*, 5(2), 210-221.
- UNESCO. (2005). *Towards knowledge societies: UNESCO world report*. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000141843>
- Vasfi, M., Jafari, S., Abedi, Y., Rahjou, A., Andayesh, S., & Feizollahi, Y. (2020). *Research in information science and knowledge studies: Insight, Knowledge, Method and Report*. Tehran: Chapar. [in Persian]
- Von Krogh, G. (2012). How does social software change knowledge management? Toward a strategic research agenda. *Journal of Strategic Information Systems*, 21(2), 154–164.
- Wang, X., Zhang, S., & Zhang, B. (2022). The policy effects of innovative city pilot on the dual efficiency of industry–university–research knowledge flow. *Technology Analysis & Strategic Management*, 34(9), 1038-1049.
- Wiig, K.M. (1995). *Knowledge management methods: practical approaches to managing knowledge*. Arlington, TX: Schema Press.
- Zafaranchi, L.(2006). Women and family in four development plans. *Strategic Studies of Women*, 33, 98-129. [in Persian]
- Zahedi, M., & Javadi, S. (2018). Knowledge flow approach and its role in organizational entrepreneurship. *Policy Paper of Science and Technology*, 8(3), 63-75. [in Persian]
- Zand, H., & Haghighattalab, M. (2014). Identification and ranking of knowledge flow barriers based on the knowledge management cycle of organizations. *Industrial Management*, 9(26), 1-12. [in Persian]
- Zhang, S., & Wang, X. (2022). Does innovative city construction improve the industry–university–research knowledge flow in urban China? *Technological Forecasting and Social Change*, 174, 121200.